

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 500 fr. per jaar

Postcheckrekening Nr 3185.22

Beheer en Redactie : Mr. René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

DE ANGELSAKSISCHE TRUST (*)

1. — De wet van 27 maart 1957 (1) betreffende de gemeenschappelijke beleggingsfondsen, heeft — hoewel zonder veel ruchtbaarheid (2) — opnieuw de aandacht gevestigd op de *Investment-Trusts* en meer algemeen op de Angelsaksische trust.

Deze zeer specifieke instelling heeft steeds op de continentale juristen een grote aantrekkingskracht uitgeoefend, en zeer terecht. In België werd evenwel tot voor enkele jaren weinig aandacht geschonken aan deze rechtsfiguur (3), doch tengevolge van zekere toepassingsvormen — zoals de *Investment-Trust* voor collectieve belegging in effecten —, werd ook hier meer en meer interesse gewekt voor het probleem (4).

2. — Het belang van de trust in het Engelse recht-leven hoeft eigenlijk geen uitgebreid betoog; het zal trouwens voldoende blijken bij de verdere behandeling van deze rechtsfiguur.

Een Frans auteur, de heer Pierre Lepaulle, die een grondige studie gewijd heeft aan de trusts, drukte zich in dit verband zeer kernachtig uit, toen hij schreef dat de trust belangrijker is dan de thee in het Engelse leven en de *base-ball* in het Amerikaanse leven (5) : « Le trust est l'ange gardien de l'Anglo-Saxon, il l'accompagne partout, impassible, depuis son berceau jusqu'à sa tombe. Il est à son école comme à son association sportive, il le suit le matin à son bureau comme le soir à son club; il est à ses côtés le dimanche à l'église ou au comité de son groupe politique il soutiendra sa vieilllesse jusqu'à son dernier jour, puis il veillera au pied de son tombeau et étendra en core sur ses petits-enfants l'ombre légère de ses ailes. » (6).

Dat een dergelijke uitlating niet overdreven is, blijkt alleen reeds uit het feit dat de eerste maatregeler die in oorlogstijd getroffen werden, betrekking hadder op de trusts, als gold het een nationaal erfstuk : mer denke aan de *Execution of trusts (War Facilities) Act* in 1914 en aan de *Trust (Emergency provisions, Act* in 1939.

3. — Dat deze instelling ook geleidelijk door tal van niet-Engelse juristen bestudeerd werd, hoeft geen verwondering te wekken, niet alleen omdat de trust

een zo specifiek verschijnsel is, maar ook gezien zekere praktische moeilijkheden in betwistingen van internationaal privaatrecht (7).

Deze korte studie is enkel bedoeld als een algemene schets van de Angelsaksische trust. Tal van nevenproblemen worden slechts terloops vermeld, omdat de behandeling ervan buiten het kader van dit artikel zou vallen.

Men kan er b.v. aan denken de trust te vergelijken met verschillende bij ons bestaande rechtsinstellingen, die elk een deel van de functies van de trust vervullen (8); hierbij zou men evenwel het eigenaardig karakter van de trust uit het oog verliezen.

Verder stellen zich tal van problemen in verband met het internationaal privaatrecht (9) en het fiscaal recht (10).

Tenslotte hopen wij in de gelegenheid te zijn in een volgend artikel te wijzen op het belang van de trustgedachte bij de belegging van kapitalen en bij de bescherming van te beheren kapitalen van minderjarigen en andere onbekwamen.

4. — Vooraf zal een korte historiek en een begripsomschrijving gegeven worden van de Angelsaksische trust, om dan nadien de werking ervan nader te bespreken. Verder volgt een overzicht van de voornaamste toepassingsvormen van de trust, waarna dan tenslotte zal nagegaan worden welke grote invloed de Angelsaksische trust gehad heeft.

I. Historiek en Begripsomschrijving.

5. — Hoewel de *Property Law* ongetwijfeld één van de moeilijkste takken van het Engelse recht is, blijkt een kort woordje uitleg toch noodzakelijk om beter de trustinstelling te begrijpen (11).

Deze *property law* wordt gewoonlijk ingedeeld in *real property (land law)* : het eigendomsrecht van onroerende goederen, dat reël kan opgevorderd worden) en *personal property* (al het overige : de roerende goederen, zowel de lichamelijke als de onlichamelijke).

Volgens de *land law* heeft niemand het absoluut eigendomsrecht : men is slechts houder (*tenant* : vazal, die het land bezit) van de Koning, *the supreme landowner* (12) of van de andere lords. Het belang (*interest*) van de *tenant* in de grond, noemt men *estate*, hetzij volgens de *common law (legal estate)* het-

(*) The author wishes to express appreciation to the following persons who have aided in the gathering of material for this article: Dr. C. M. Schmitthoff and Mr. H. D. G. Trew.

zij volgens *equity* (*equitable estate*). Een eigenaar volgens het Engelse recht is dus iemand die zekere belangen heeft in de grond; zo kan de eigendom gesplitst worden tussen verschillende personen, die daarom nog geen mede-eigenaars zijn.

Dit alles kan zeer eigenaardig lijken voor hen, die het onverdeelde eigendomsrecht kennen volgens de traditie van het Romeins recht ⁽¹³⁾. Wanneer men de trust bekijkt met de ogen van een *civil lawyer* dan meent men werkelijk te staan voor een ontakeling van het eigendomsrecht.

6. — Oorspronkelijk droegen de trusts de naam van *uses*. Men vindt de term o.m. terug in een stuk van Shakespeare, n.l. de Koopman van Venetië ⁽¹⁴⁾ :

« So please my lord the duke, and all the Court,
To quit the fine for one half of his goods;
I am content, so he will let me have
The other half in use, to render it,
Upon his death, unto the gentleman
That lately stole his daughter. »

De *uses* werden meestal opgericht in de volgende omstandigheden ⁽¹⁵⁾. De gronden werden door de Koning, opperste landeigenaar, aan zijn onderdanen gegeven mits bepaalde tegenprestaties; hoewel dit land mocht verkocht worden sinds de wet *Quia Emptores* (1290) mocht het nooit bij uiterste wil overgedragen worden; bij de dood van de vazal, keerde het land tot de Koning terug.

Teneinde aan deze wettelijke onmogelijkheid te ontsnappen verkocht de eigenaar zijn grond aan een vriend, zonder dat evenwel een prijs moest betaald worden, opdat deze (*feoffee to use*, later *trustee* genaamd) het goed zou beheren ten voordele van de echtgenote en de kinderen (*beneficiaries*) van de oorspronkelijke eigenaar na diens overlijden.

Volgens de *common law courts* was de *feoffee* een echte eigenaar en kon hij niet verplicht worden de voordelen van de *use* af te staan aan de *beneficiaries*. De *equity courts* daarentegen oordeelden dat de *feoffee* billijkheidshalve en te goeder trouw (hier vinden we reeds de oorsprong van het woord trust = vertrouwen), deze eigendom moest beheren ten voordele van de aangeduide personen.

Het was dus werkelijk een rechtsconstructie in *equity*, die stilaan uitbreiding kende en later de naam trust verwierf.

7. — Men heeft zeer lang en zeer veel gediscussieerd over de verre oorsprong van deze typisch Engelse instelling. De verschillende opvattingen terzake kunnen tot drie theorieën herleid worden: de trusts zouden een schepping zijn van het Romeins recht, van het Germaans recht of van de inheemse bevolking. De eerste theorie volgens dewelke de trust zou afgeleid zijn van het *fidei-commissum* en ingevoerd door vreemde geestelijken ten tijde van Edward III (1327-1377) ⁽¹⁶⁾ vond vooral aanhangers tijdens de vorige eeuw, doch schijnt thans volledig verlaten ⁽¹⁷⁾.

Andere rechtsgeleerden hebben beweerd dat de trust ontstaan is bij de Germaanse stammen, waar het systeem van de *Saalman* of *Treuhand* bestond ⁽¹⁸⁾.

Hoewel deze tweede stelling niet meer in haar geheel aanvaardt wordt, vindt men ze toch ten dele terug bij de meeste auteurs, die een derde opvatting huldigen als zou de trust een specifiek Engelse rechtsinstelling zijn: deze auteurs nemen immers ook aan dat er een invloed van de Germaanse *Treuhand* geweest is ⁽¹⁹⁾.

8. — Geleidelijk kende de trust een grote uitbrei-

ding, die gestimuleerd werd door de toepassing ervan in alle domeinen van het maatschappelijk leven en door de bekrachtiging vanwege de *Court of Chancery*, die oordeelde naar billijkheid.

Dat men dan ook na de geweldige ontwikkeling op het einde van de XIXe eeuw en vooral bij het begin der XXe eeuw, dacht aan een consolidatie ⁽²⁰⁾ hoeft niet te verwonderen. De *Trustee Act* van 1925 vatte a. h. w. de bestaande principes samen.

Er zijn de laatste jaren wel stemmen opgegaan om de strakheid van de trusts en de moeilijkheden van beheer in het licht te stellen. In die zin verklaarde een van de deskundigen terzake ⁽²¹⁾ dat de huidige maatschappelijke evolutie zo complex geworden is, dat men moeilijk nog het trustbeheer aan particulieren kan opdragen; meer en meer worden zij vervangen door de *Public Trustee* en *Corporate trustees*. Daarenboven zou de economische en financiële ontwikkeling elke stabiele belegging, die toch tot de voornaamste takken van de trustee behoort, onmogelijk of toch zeer moeilijk gemaakt hebben. Op grond van deze beschouwingen meende voormelde auteur dat aan de trustee nog grotere bevoegdheden moesten toegekend worden, terwijl anderzijds zijn taak aanzienlijk zou dienen vereenvoudigd te worden.

Deze pessimistische opvatting mag niet tot overdrijving leiden: uit de verdere behandeling zal blijken dat de trusts nog een voldoende soepelheid behouden om zich aan de omstandigheden te kunnen aanpassen.

9. — Het is uiterst moeilijk een duidelijke begripsomschrijving van de trust te geven, omdat de toepassingsmogelijkheden zo oneindig verscheiden zijn.

De meest verantwoorde definitie vindt men bij Keeton — ongetwijfeld één der meest bevoegde auteurs terzake —, waar hij schrijft: « A trust is the relationship which arises wherever a person called the trustee is compelled in Equity to hold property, whether real or personal, and whether by legal or equitable title, for the benefit of some persons (of whom he may be one and who are termed cestuis que trust) or for some object permitted by law in such a way that the real benefit of the property accrues, not to the trustee but to the beneficiaries or other objects of the trust » ⁽²²⁾.

Hieruit volgt dat de trust een verbintenis is van de trustee om zekere goederen te beheren ten voordele van andere personen.

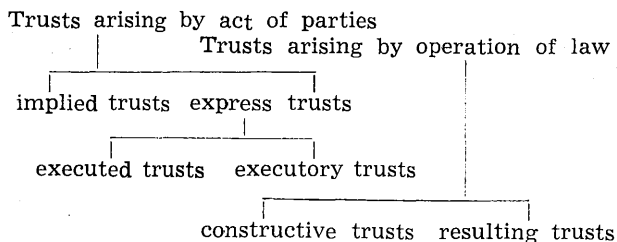
De eerste vereiste is dan ook dat er een *res* weze, een zaak die voor overdracht vatbaar is; het wezen van die zaak is van geen belang, vermits zowel roerende als onroerende, lichamelijke als onlichamelijke goederen in trust mogen gegeven worden.

De trustee is eigenaar, maar op een zeer speciale manier: hij mag immers geen enkel voordeel genieten bij het uitoefenen van zijn functie, vermits hij de trust enkel en uitsluitend moet beheren ten gunste van derden (*beneficiaries*) of van een instelling of zelfs van een bepaald idee (*charitable trusts*, zie verder nr 25).

10. — Wat de classificatie van de trusts betreft, hierover zijn rechtsleer en rechtspraak verdeeld. Dit kan best geïllustreerd worden aan de hand van de rechtspraak, die in gelijkaardige gevallen nochtans totaal verschillende indelingen of bepalingen voorstelde ⁽²³⁾.

De meeste auteurs gaan evenwel accoord over een principiële indeling, zoals die in een diagram voorgesteld werd door G. C. Cheshire ⁽²⁴⁾ :

TRUSTS

Deze terminologie is vrij duidelijk, zodat enkele woorden uitleg zullen volstaan.

Het verschil tussen *constructive* en *resulting trusts* is gelegen in de bedoeling om een trust op te richten. Men spreekt van *resulting trust*, wanneer de wet aan bepaalde rechtshandelingen het vermoeden van trust vastknoopt; het is een trust gebaseerd op de onuitgesproken, doch vermoede bedoeling van de *settlor*.

Een *constructive trust* is een rechtsconstructie van de *equity*, die voorzien werd om de rechtvaardigheid en de billijkheid te verzekeren, zonder dat evenwel verwezen wordt naar de bedoeling van de partijen (25).

Enkele voorbeelden zullen dit verduidelijken.

Wanneer een derde wetens en willens een trust in ontvangst neemt, zal hij als *constructive trustee* aangezien worden (26).

Wanneer een persoon voordeel geniet bij het beheer van zekere goederen (b.v. een voogd), dan zal hij als *constructive trustee* beschouwd worden ten voordele van hen die gerechtigd zijn in de *trustproperty* (27).

Aldus heeft de Engelse rechtspraak in deze categorie tal van verbintenissen gerangschikt, die op het vasteland als quasi-contracten worden beschouwd: zaakwaarneming, vermogensverschuiving zonder oorzaak, ...

Is een *ex nress trust executed*, dan betekent dit dat de bedoelingen van de *settlor* vaststaan en dat de trustee overeenkomstig de gegeven richtlijnen moet handelen. Betreft het een *executory trust* daarentegen, dan zal de trustee nieuwe instructies van de *settlor* moeten afwachten alvorens definitief te kunnen optreden.

Keeton (28) en Henderson (29) spreken ook nog van *simple* en *special trusts* naargelang de verplichtingen van de trustee, en ook van *public* en *private trusts* volgens het voorwerp van de trust.

II. Werking van de trust.

11. — Bij de oprichting van de trust zijn drie voorwaarden vereist zoals die neergelegd zijn in de gekende regel van de *three certainties*.

Er moet in de eerste plaats zekerheid zijn omtrent de werkelijke bedoeling, d. w. z. dat hoewel geen speciale formaliteiten vereist zijn voor de oprichting van een trust (er is immers geen geschrift nodig, behoudens bij de trust van onroerende goederen omdat alsdan een bewijs vereist wordt), het toch duidelijk moet zijn dat een trust gecreëerd werd. Men zal dienvolgens elk concreet geval nauwkeurig moeten onderzoeken en interpreteren: een trust wordt immers nooit vermoed.

Verder moet het voorwerp (*the subject-matter*) van de trust duidelijk omschreven zijn (30). In dit verband dient er op gewezen te worden dat elk eigendom dat men bezit of dat men kan opvorderen, in binnen- of buitenland, het voorwerp van een trust kan uitmaken (31), tenzij het zou gaan over goederen die onvervreemdbaar zijn of die volgens de principes van de openbare orde niet in trust mogen gegeven worden.

Tenslotte moeten de personen of zaken die begunstigd worden (*the object*) nauwkeurig bepaald zijn (32). Het doel van de trust mag evenmin indruisen tegen de openbare orde en tegen de algemene principes van het Engelse rechtssysteem. Immorele bedoelingen hebben de nietigheid van de trust tot gevolg. De rechtspraak heeft tal van gevallen van *unlawful trusts* voorzien, zoals b.v. trusts die indruisen tegen de *rule against perpetuities* (33).

12. — In de *trust* treden hoofdzakelijk drie partijen op, n.l. de *settlor* of trustgever (diegene die de trust opricht), de *trustee* (persoon die zich met het beheer van de trust bezighoudt) en de *beneficiaries* of begunstigden (al wie enig voordeel bij de werking van de trust ondervindt; men spreekt ook van de *cestuis que trust*, c. q. t.) (34).

En de eerste vraag die zich dan stelt is te weten wie bij de oprichting en werking van de trust kan optreden.

De *settlor* :

Als algemene regel geldt dat iedereen, die over een eigendom kan beschikken, dit ook onder vorm van trust mag overdragen. Vermeldenswaard is het feit dat een gehuwde vrouw voor haar persoonlijke eigendom een trust mag oprichten (35). Een minderjarige kan daarentegen geen trust oprichten, behalve wanneer het een gehuwde minderjarige betreft (36).

De *trustee* :

Al wie de natuurlijke en wettelijke bekwaamheid heeft om een *legal estate* te beheren, kan als trustee optreden: hij moet evenwel verblijven in het rechtsgebied van een *court of equity*. Deze laatste vereiste is begrijpelijk gezien de historische evolutie van de Engelse trusts (37).

Daar de trustee een uitermate belangrijke rol in de Engelse maatschappij vervult, moeten enkele praktische gevallen aangehaald worden om bovenstaande algemene regel te verduidelijken.

Een gehuwde vrouw kan als trustee optreden zonder dat de toestemming van haar echtgenoot vereist is (38). Het *trusteeship* van een minderjarige zal evenwel steeds nietig zijn. Dit laatste staat thans volledig vast sinds de *Law of Property Act 1925* (s. 20), hoewel men voordien in onzekerheid verkeerde ondanks de algemene regel volgens dewelke een minderjarige onbekwaam is (39).

De grote vlucht, welke de trusts genomen hebben, moest onvermijdelijk leiden tot de vraag of de *corporations* als trustee konden optreden: de rechtspraak heeft hierop bevestigend geantwoord (40).

Dadelijk zijn dan ook speciale *trust-corporations* ontstaan (meestal banken of verzekeringsmaatschappijen), die aldus de continuïteit in het beheer van een trust hebben willen verzekeren (zie derder n° 24).

Trouwens ook de Staat voorzag in de behoefte aan bekwaame *trustees*. In 1908 kwam ingevolge een *Act* van 1906 de *Public Trustee* tot stand, dewelke als Staatsorgaan belangrijke waarborgen bieden kan.

Zelfs de *Bank of England Act* van 1946 voorzag dat de Nationale Bank tot trustee kon worden aangeduid. Men moet deze wet evenwel terugplaatsen in het kader van naoorlogse nationalisatieeroes der toenmalige *Labour*-regering, zodat zij tot nog toe geen toepassingen heeft gekend.

De *beneficiaries* :

Voor de begunstigden van de trust werden geen algemene principes voorzien. Uit de rechtspraak kan worden opgemaakt dat zowel *corporations*, gehuwde

vrouwen als minderjarigen *beneficiaries* van een trust kunnen zijn.

13. — De taak van de *settlor* is uitermate beperkt, aangezien hij enkel tussenkomt bij de oprichting van de trust en nadien geen rol meer speelt. Hij is het die eenzijdig de trust opricht, zodat de aanvaarding door de trustee enkel diens taak betreft doch geenszins verband houdt met het bestaan zelf van de trust.

Dat de positie van de trustgever in de trust weinig belang vertoont blijkt o.m. uit het feit dat enkel de trustee en/of de *beneficiaries* de trust kunnen opheffen. De *settlor* zou slechts uitzonderlijk de trust mogen herroepen, zo hij zich die bevoegdheid uitdrukkelijk zou voorbehouden hebben in het *settlement*.

14. — De plaats, welke de *trustee* inneemt in het kader van de trust, en bovenal in het hele maatschappelijk leven van Engeland, verplicht ons ietwat uitvoeriger diens taak, bevoegdheden en verplichtingen te omschrijven.

Een eerste vraag die zich stelt is te weten, hoe het trusteeship een aanvang neemt en hoe het eindigt.

De trustee kan benoemd worden door de *settlor*, zolang deze laatste de trust niet heeft opgericht; is de trust eenmaal opgericht, dan kan de *settlor* geen trustee meer benoemen, tenzij hij zich uitdrukkelijk die bevoegdheid in het *settlement* zou hebben voorbehouden. Zelfs de *beneficiaries* kunnen *sui juris* geen trustee aanduiden (41).

Verder kan de trustee ook *statutory* worden aangeduid, d.w.z. volgens de beschikkingen van de *Trustee Act 1925* (s. 36). Meer bepaald zal bij het overlijden, de langdurige afwezigheid, de onbevoegdheid of de weigering van een trustee, diens opvolger aangeduid worden door een in het *settlement* bepaalde persoon, of door de overlevende trustees, ofwel door de persoonlijke vertegenwoordiger van de langstlevende trustee.

Tenslotte kan de rechtbank een gerechtelijke trustee aanduiden die dan rechtstreeks onder de controle van die rechtbank zal staan (42). De aanduiding van een *judicial trustee* biedt vele waarborgen, omdat de *court* niet alleen toezicht uitoefent, maar ook richtlijnen aan de trustee kan verstrekken (43).

De trustee is niet verplicht het *trusteeship* te aanvaarden (44). De aanvaarding is daarenboven niet aan vormvoorwaarden onderworpen en kan zowel uitdrukkelijk als stilzwijgend (*constructively*) geschieden: dit zal o.m. het geval zijn, wanneer hij daden stelt die een aanvaarding veronderstellen. Ingeval van twijfel is er een algemeen vermoeden van aanvaarding.

Het *trusteeship* neemt een aanvang van zodra de trust aan de trustee wordt overgedragen (45) en eindigt wanneer de trustee komt te overlijden. De trust blijft evenwel bestaan, hetzij omdat er meerdere trustees zijn, hetzij omdat de persoonlijke vertegenwoordigers van de trustee diens taak overnemen.

Er is immers een belangrijk adagium dat zegt: « a trust shall not fail for want of a trustee ». Hoe belangrijk hun rol ook weze, toch zijn de trustees slechts instrumenten, die dienen om de trust te beheren overeenkomstig de bedoelingen van de *settlor*, die gewild heeft dat de trust zou uitgevoerd worden ondanks alles (46).

De trustee kan zich slechts terugtrekken in vier gevallen:

1) zo het *settlement* deze mogelijkheid voorzien heeft, 2) zo hij de toelaating hiertoe bekomt vanwege alle *beneficiaries*, 3) wanneer een nieuwe trustee benoemd werd, 4) wanneer er minimum twee trustees overblijven.

Daarenboven kan de rechtbank steeds de trustee afzetten: « le trustee vit à l'ombre de la cour » (47). Hoewel er desbetreffend geen vaste principes bestaan, geschiedt dit meestal in het belang van de *beneficiaries*: zo werden trustees afgezet wegens onbevoegdheid (48), wegens faillissement (49) of wegens langdurig verblijf in het buitenland (50).

15. — De verplichtingen van de trustee zijn uitermate belangrijk en werden door een strenge rechtspraak bepaald (51).

Bij de aanvaarding van het *trusteeship* moet de trustee dadelijk een omstandig onderzoek verrichten nopens de aard, de wezenlijke inhoud en de doeleinden van de opgerichte trust (52).

Hij moet de beschikkingen van het *settlement* stipt naleven, tenzij alle *beneficiaries* gezamenlijk hem van deze verplichting zouden ontslaan. Ook mag de rechtbank sinds een principiële stellingname van Lord Justice Romer (53) een dergelijke afwijking toestaan (54).

De voornaamste verplichting van de trustee is ongetwijfeld terug te vinden in één van de grondregelen van het Engels recht: « exercise reasonable care » (55).

De regel volgens dewelke de trustee evenveel zorg moet besteden aan de *trustproperty* als aan zijn eigen zaak, biedt evenwel in de praktijk tal van moeilijkheden (56). Zo moet de trustee o.m. de gelden die voortkomen van de trust aan de werkelijke rechthebbenden overmaken. Een vergissing kan hem slechts van zijn verantwoordelijkheid ontslaan, zo deze *honestly and reasonably* geschiedde (57).

De trustee heeft voornamelijk tot taak de trustfondsen te investeren: hij moet goed op de hoogte zijn van de monetaire aangelegenheden, de risico's verspreiden en aan een werkelijke *investment policy* doen (58).

Hij mag evenwel slechts investeren in waarden, die door het *settlement* of door de wet (59) bepaald zijn. Daarenboven moet hij steeds vermelde *duty of care* aan de dag leggen (60).

In principe is het *trusteeship* kosteloos (61). Dit principe vloeit trouwens voort uit het beginsel dat de trustee geen voordeel mag halen uit de trust (62) en heeft dan ook tot gevolg gehad dat meer en meer het *trusteeship* opgedragen werd aan banken, corporations... (63).

De trustee zal slechts recht hebben op een vergoeding, zo dit voorzien werd door het *settlement*, of zo de *beneficiaries* of de rechtbank erin toestemden. Het spreekt evenwel vanzelf dat de gedane uitgaven moeten vergoed worden, dit is een beginsel van *equity* en werd trouwens door de wet bekrachtigd (64).

Hij mag tenslotte zijn bevoegdheden niet delegeren (65) en moet steeds rekenschap kunnen geven over zijn beheer (66).

Daar de trustee al het nodige moet doen om de doeleinden van de trust te verwezenlijken, zal hij alles kunnen verrichten wat met die opdracht verenigbaar is. Zijn bevoegdheden worden trouwens meestal bepaald door het *settlement* of door de wet (67).

16. — Een ander belangrijk aspect van de trust dient ook aangestipt te worden, nl. de aansprakelijkheid van de trustee ingeval van *breach of trust*, d.w.z. wanneer hij een handeling stelt die foutief of nalatig is (68).

De Engelse rechtspraak heeft zeer nauwkeurig de persoonlijke verantwoordelijkheid van de trustee omschreven en daarenboven tal van *remedies* voorzien om de *beneficiaries* te beveiligen tegen de bedrieglijke benadeling van hun rechten.

De begunstigden kunnen eerst en vooral preventief optreden door aan de rechtbank te vragen dat zij de trustee een bepaalde handeling zou opleggen ⁽⁶⁹⁾ ofwel hem zou verbieden een bepaalde daad te stellen ⁽⁷⁰⁾.

Wanneer de trust door de schuld van de trustee geheel of ten dele verloren gaat, kan de *beneficiary* schadevergoeding vorderen.

Doch zelfs wanneer de trustee geen schuld treft, heeft de rechtspraak tal van waarborgen voorzien om de rechten van de belanghebbenden te vrijwaren. Wanneer b.v. de trustee het patrimonium van de trust in een bank heeft gedeponneerd op een zodanige wijze dat de persoonlijke goederen van de trustee hiermede vermengd worden, zullen de begunstigden hun verhaal kunnen nemen op het geheel van die goederen. Ingeval van verlies zullen de begunstigden de resterende goederen kunnen opeisen omdat men vermoedt dat de trustee eerlijk is geweest en dus eerst zijn persoonlijke goederen heeft verloren voordat het trustpatrimonium werd aangetast ⁽⁷¹⁾. Zijn er verschillende begunstigden en volstaat het trustpatrimonium niet meer om elk van hen te voldoen, dan zal de verdeling pondspoonswijze geschieden.

Ten aanzien van derden evenwel wordt de trustee als eigenaar beschouwd; het is in die hoedanigheid dat hij zich tegenover derden zal moeten verantwoorden.

Deze en andere voorbeelden bewijzen voldoende dat de trust door tal van waarborgen omgeven is om het wanbeheer en het bedrog van de trustee tegen te gaan.

17. — De begunstigde tenslotte is diegene, in wiens voordeel de trust werd opgericht. Hieruit volgt dat hij toezicht zal kunnen uitoefenen op het beheer van de trustee, aan wie hij regelmatig een afrekening mag vragen ⁽⁷²⁾.

Daarenboven beschikt de begunstigde over talrijke waarborgen ingeval van wanbeheer door de trustee. Hij kan eerst preventief optreden door aan de rechtbank te vragen dat zij de trustee zou dwingen of verbieden een bepaalde handeling te stellen ⁽⁷³⁾. Na de *breach of trust* (zie hoger, n° 16), heeft de begunstigde een volgrecht zodat de nieuwe bezitter van het trustpatrimonium op zijn beurt als trustee zal beschouwd worden ⁽⁷⁴⁾.

Tenslotte kan hij rechtstreeks optreden tegen de trustee: zo zal hij b.v. een eis tot schadevergoeding instellen, of een *writ ne exeat regno* trachten te bekomen ⁽⁷⁵⁾, of eventueel zelfs een klacht indienen om een trustee die te kwader trouw is strafrechtelijk te doen vervolgen ⁽⁷⁶⁾.

18. — Het spreekt vanzelf dat een zo belangrijke instelling als de trust dient gecontroleerd te worden. Hoe wordt nu in werkelijkheid dit toezicht uitgeoefend?

Hoger werd reeds de gelegenheid te baat genomen om erop te wijzen dat de trustee verplicht is de richtlijnen van het *settlement* te volgen en tevens te handelen in overeenstemming met de regelen van *Equity*. Hij zal dus toch enigszins naar eigen goeddunken mogen optreden en geen rekening moeten houden met de wensen van de *beneficiaries*. De regel *Saunders v. Vautier* ⁽⁷⁷⁾ voorziet slechts één uitzondering: wanneer een *beneficiary* gerechtigd is in de hele opbrengst van de trust, dan mag hij aan de trustee vragen dat de trusteeigendom aan hem zou overgedragen worden.

De rechtbanken ⁽⁷⁸⁾ spelen een belangrijke rol vermits zij niet alleen gerechtelijke trustees kunnen aanduiden, maar ook zelf trusts mogen beheren. Daarenboven zal de rechtbank tussenkomen hetzij om aan de trustee zekere rechten toe te kennen bij het beheer van

de trust ⁽⁷⁹⁾, hetzij om controle uit te oefenen wanneer de trustee zijn discretionnaire bevoegdheid overschrijdt ⁽⁸⁰⁾.

19. — De trust neemt een einde wanneer het gestelde doel bereikt werd of wanneer alle begunstigden gezamenlijk beslissen de trust op te heffen, of tenslotte ook nog wanneer het trustvermogen tenietgaat buiten de schuld van de trustee.

Het kan evenwel voorkomen dat het onmogelijk wordt het bij de oprichting van de trust gestelde doel te vervullen; in een dergelijk geval wordt eveneens aan de trust een einde gesteld, behoudens toepassing van de *Cy-pres* leer bij *charitable trusts* (zie verder, n° 25).

Dat de *settlor* uitzonderlijk, wanneer hij zich die bevoegdheid in het *settlement* heeft voorbehouden, de trust kan herroepen werd reeds hoger vermeld (zie boven, n° 13).

20. — Om de wezenlijke aard van de trust te karakteriseren werden verschillende stellingen gehuldigd, die meestal het probleem herleid hebben tot een bepaling van de rechten van de begunstigden.

Volgens een eerste opvatting zou de trust een persoonlijk recht zijn van de begunstigde tegenover de trustee ⁽⁸¹⁾; daar de trustee eigenaar blijft tegenover derden, zou de *cestui que trust* dus essentieel een schuldeiser zijn van de trustee.

Anderen zijn de mening toegedaan dat de trust een verdeling inhoudt van het eigendomsrecht tussen de trustee en de begunstigde. De trustee zou de eigenaar in rechte zijn, belast met het beheer van de trustgoederen; de begunstigde zou op zijn beurt eigenaar in feite zijn, vermits hij over een zakelijk recht op de trustgoederen beschikt ⁽⁸²⁾. Dit zakelijk recht kan ook het persoonlijk recht van de *cestui que trust* tot voorwerp hebben doordat de derden de rechtsverhouding die bestaat tussen de trustee en de begunstigde zullen moeten eerbiedigen ⁽⁸³⁾.

Tenslotte werd voorgesteld de rechten van de begunstigde als tweeslachtig te beschouwen: « we must be content to regard equitable interests as hybrids » ⁽⁸⁴⁾.

21. — Wanneer men deze verschillende stellingen nader onderzoekt, bemerkt men dadelijk dat ze vatbaar zijn voor eenzelfde kritiek.

Eerst en vooral werd gewezen op het feit dat er verwarring ontstaan is doordat men het *ius in rem* nu eens in de Romeins-rechtelijke betekenis opvatte en dan weer volgens de principes van het Germaans recht ⁽⁸⁵⁾.

Daarenboven is het altijd gevaarlijk zekere begrippen die in het continentaal recht gelden te vergelijken met die van het Angelsaksisch recht.

Tenslotte weze eraan herinnerd dat het onderscheid *ius in rem* - *ius in personam* zelfs alhier bekritiseerd werd, omdat elk recht steeds aan iedereen tegenstelbaar blijft en te dien opzichte zakelijk is ⁽⁸⁶⁾.

De pogingen om de wezenlijke aard van de trust te omschrijven zijn dus meestal vruchteloos gebleken. De reden hiervan ligt voor de hand: de drie besproken stelsels beperken zich alle min of meer tot de bepaling van de rechten van de begunstigde. Hierbij vergeet men klaarblijkelijk dat het zeer goed mogelijk is een trust op te richten zonder begunstigde. Wanneer bv. een bepaalde som in trust gegeven wordt om missen te laten opdragen voor de zielerust van de trustgever, is er natuurlijk geen *cestui que trust*. Vele *charitable trusts* zullen in dat geval zijn.

22. — Om aan deze kritiek te ontsnappen, werd een

onderzoek gedaan naar de essentiële elementen van de trust. Volgens Lepaulle (87) zijn er hoofdzakelijk twee : een afzonderlijk patrimonium met een eigen bestemming.

Wanneer men dit vertrekpunt aanvaardt, wordt veel in de trust verduidelijkt. De rechten en verplichtingen van de verschillende partijen worden alsdan bepaald in functie van de trust als *patrimoine affecté*. De trustee verbindt zich immers niet tegenover de begunstigde, zoals ook, deze laatste geen schuldverdering heeft tegenover de trustee, om de eenvoudige reden dat in zeer veel gevallen de rechtsverhouding trustee - *cestui que trust* ontbreekt.

Daarenboven is de onttakeling van het eigendomsrecht minder opvallend, vermits men komt te staan voor een afzonderlijk patrimonium los van elk individueel eigendomsrecht.

III. Toepassingsvormen van de trust.

23. — Na deze beschouwingen over de werking van de Angelsaksische trust, past het nog even uit te weiden over het praktisch belang ervan aan de hand van de talrijke voorbeelden door het maatschappelijk leven in Engeland geboden.

Reeds hoger werd aangetoond hoezeer de trust met de Engelse maatschappij vergroeid is (zie boven, n° 2). Thans dient nagegaan te worden onder welke verscheidene vormen dit geschiedt.

Hierbij zou men kunnen onderzoeken welke functies door de trust vervuld worden ter vervanging van zekere rechtsinstellingen van ons positief recht. Een dergelijke inventaris werd opgesteld door Lepaulle (88), die achtereenvolgens de trust vergeleken heeft met stichtingen, onbeheerde nalatenschappen, faillissement, handelsvennootschappen, voorrechten en hypotheken, beding ten behoeve van een derde, voogdij...

Het kan ongetwijfeld interessant zijn een dergelijke parallel te trekken, doch het is zeer gevaarlijk de trust te karakteriseren met elementen die ontleend zijn aan totaal andere rechtssystemen.

Daarom zal volgend overzicht enkel de meest gebruikelijke toepassingsvormen van de trust in Engeland zelf omvatten.

24. — Vooraf dient echter gewezen te worden op het feit dat waar de trusts oorspronkelijk van private aard waren, zij geleidelijk werden opgedragen aan *corporations*, die als trustee optraden. Als voorbeelden van dergelijke *corporate trustees* kunnen vermeld worden : de *Public Trustee*, de banken, verzekeringsmaatschappijen en vennootschappen (89).

Door de Act van 1906 werd een *Public Trustee* voorzien die als gewone trustee, gerechtelijk trustee of *custodian trustee* zou kunnen optreden. Hij wordt op dezelfde wijze aangeduid en is aan dezelfde verplichtingen onderworpen als de private trustees.

Hoewel de *Public Trustee* niet voor uitsluitend godsdienstige of liefdadigheidsdoeleinden mocht optreden en evenmin een werkelijke *business-trust* mocht worden, betekende dit toch een belangrijke verwezenlijking, gezien de vele garanties van een dergelijk staatsorganisme (het *consolidated Fund* van het Verenigd Koninkrijk zal dienen als dekking tegen eventuele verliezen) en wegens het feit dat de *Public Trustee* steeds de hulp kan inroepen van banken, *solicitors*, accountants en tal van anders deskundigen.

Het algemeen verslag 1953-1954 van de *Public Trustee* (90) geeft een duidelijk beeld van de belangrijkheid van deze instelling : in totaal werden 47.191

trusteeships aanvaard voor een gezamenlijk bedrag van 598.698.313 £.

Dat naast de *Public Trustee* tal van banken en verzekeringsmaatschappijen eigen *trustdepartments* hebben opgericht, is zeer begrijpelijk om praktische redenen.

Niet alleen wordt aldus de continuïteit in het beheer gewaarborgd, doch daarenboven is persoonlijke beïnvloeding uitgesloten en kan steeds beroep gedaan worden op gespecialiseerde deskundigen en op een groter vermogen (91).

Omdat deze *corporate trustees* geremuneerd kunnen worden, zullen zij bij het beheer een grotere zorg aan de dag moeten leggen (92).

25. — Een eerste belangrijke toepassingsvorm van de trusts vindt men in de *charitable trusts*, waarvan de oorsprong ligt het *Statute of charitable uses* (93), dat reeds een exemplatieve opsomming geeft van de verschillende liefdadigheidsdoeleinden, waarvoor een trust kan opgericht worden.

Geleidelijk heeft de rechtspraak dit alles uitgewerkt, tot uiteindelijk een beperkende lijst werd opgemaakt van de vier mogelijke *charities* : trusts ter bestrijding van de armoede, ter bevordering van de opvoeding of van de godsdienst en tenslotte ten bate van het algemeen welzijn (94). Aldus werden tal van instellingen opgericht onder vorm van trusts : Fonds voor wetenschappelijk onderzoek, universiteiten, verenigingen voor stedenschoon en oude monumenten, musea, ...

Hoewel algemeen de principes van de gewone trusts toepasselijk zijn, bestaan er verschillen, die meestal zeer voordelig zijn. Zo zal in de eerste plaats de trust, zelfs in geval van onzekerheid (95), toch blijven bestaan en dit voornamelijk dank zij de *cy-près doctrine* (96).

Volgens deze leer zal, wanneer de trustgever een algemene liefdadigheidsbedoeling tot uiting heeft gebracht maar daarbij een concreet en niet te verwezenlijken doel voorstelde, de rechtbank er voor zorgen dat er toch een trust wordt opgericht, waarvan de opvatting zo dicht mogelijk de bedoelingen van de *settlor* benadert.

Verder werd de *rule against perpetuities* niet toepasselijk verklaard op de *charitable trusts* (97), terwijl dergelijke trusts tenslotte vrijgesteld zijn van inkomstenbelastingen (98).

26. — In familiale aangelegenheden neemt de trust ook een belangrijke plaats in. Men kan immers niet alleen dank zij de *testamentary trust* zijn wil uitdrukken nopens hetgeen na zijn overlijden met zijn vermogen zal moeten geschieden, maar daarenboven gedurende zijn leven een *living trust* oprichten, waarbij het beheer van zijn vermogen opgedragen wordt aan een trustee, die dit vermogen zal moeten behouden ten voordele van de begunstigten.

Tenslotte kan in dit verband ook verwezen worden naar de menigvuldige toepassingen van de trust inzake beheer van goederen van minderjarigen of onbekwamen (99) : een trustee kan worden aangeduid om het vermogen van deze personen te beheren overeenkomstig de reeds vermelde principes, dewelke een gespecialiseerd en soepel beleid mogelijk maken.

Hoewel, zoals in den beginne gezegd, dit artikel beperkt blijft tot een schets van de Angelsaksische Trust, moet hier toch de aandacht gevestigd worden op de ongelukkige wijze waarop in België het beheer der voogdijkapitalen wettelijk geregeld is sinds de ommekeer in de rechtspraak door het arrest van het Hof van Verbreking dd. 6 mei 1943 (100); elke daad van

beschikking over om het even welk roerend element uit het patrimonium van de minderjarige gaat de bevoegdheid en het beheer van de alleen-optredende voogd te buiten, met het gevolg dat de dubbele formaliteit van de machtiging van de familieraad en de bekrachtiging door de rechtbank vereist wordt. Een dergelijk stelsel is noch juridisch noch economisch verantwoord ⁽¹⁰¹⁾.

27. — In het zakenleven kent men vooral de *debenture-trusts* en de *investment-trusts*. De eerste zijn bedoeld om de belangen van de obligatiehouders te beveiligen en de verrichtingen desbetreffend te vereenvoudigen, doordat de trustee voor alle obligatiehouders optreedt ⁽¹⁰²⁾, terwijl de laatste dienen om collectieve effectenportefeuilles ten behoeve van de begunstigde deelnemers te beheren.

Omdat de *investment-trusts* veruit de voornaamste zijn en trouwens in tal van andere landen toepassing hebben gevonden ⁽¹⁰³⁾, is een nadere omschrijving gewenst. Hoewel in een dergelijke trust vele elementen schuilgaan, kan volgende bepaling zeker bevrediging schenken: de eigenlijke investeringsmaatschappij is een vennootschap of soms een eenvoudige groepering, opgericht met het uitsluitelijk doel de in gemeenschap gebrachte kapitalen op wetenschappelijke wijze te beleggen in effecten die de portefeuille zullen uitmaken en deze portefeuille evenzo te beheren teneinde de inkomsten ervan, na aftrek van zekere kosten, geregeld uit te keren aan de aandeelhouders of aan de deelhebbers ⁽¹⁰⁴⁾.

Doch ook in andere handelsaangelegenheden wordt de trustfiguur aangewend. Schuldenaars kunnen om het faillissement te vermijden hun taak overdragen aan een trustee, die bijgevolg zal beheren en vereffenen ten voordele van de massa der schuldeisers.

28. — Ook op het sociale plan vindt men verschillende toepasingsvormen. In dit verband kunnen o.m. de *Pension funds* (ook *Superannuation Funds* genoemd) en de *Profit sharing trusts* vermeld worden, waarbij respectievelijk pensioenen gevormd worden voor bedienden en werklieden of bedragen belegd worden om aan de bedienden en werklieden een deel te bezorgen in de winsten ener onderneming. Ook de syndicaten (*Trade-Unions*) hebben sinds de *Trade-Union Act 1871*, het beheer van hun vermogen opgedragen aan trustees.

IV. Invloed van de Angelsaksische Trust.

29. — In navolging van de Franse auteur P. Lepaulle zou men kunnen spreken van een *immigration du trust* buiten het Angelsaksisch rechtsgebied.

Buiten de Verenigde Staten van Amerika ⁽¹⁰⁵⁾, kunnen verschillende landen aangehaald worden, waar de trust werd ingevoerd. Dit is o.m. het geval met de provincie Québec in Canada (1879) ⁽¹⁰⁶⁾, Ceylon ⁽¹⁰⁷⁾, Japan (1932), Louisiana ⁽¹⁰⁸⁾, Panama ⁽¹⁰⁹⁾, Mexico (1926) en Venezuela ⁽¹¹⁰⁾.

Een zeer eigenaardige ontwikkeling van de trustinstelling vindt men in Zuid-Afrika, waar gewoonte en rechtspraak een *Treuhand*-systeem hebben tot stand gebracht, waarvan de ontwikkeling — hoewel ten dele ook beïnvloed door het Engelse recht — toch autonoom geschiedde ⁽¹¹¹⁾.

30. — Het enige land van Europa, waar sinds 1926 de Angelsaksische trust werkelijk werd ingevoerd, is Liechtenstein (Burgerlijk wetboek, deel III,

titel XVI, *Die Treuhandschaft* : artikelen 897 en volg.).

In Zwitserland zijn er ongetwijfeld verschillende rechtsverhoudingen, die bij de trustfiguur nauw aansluiten. Zo vindt men er de *Treuhand (acte fiduciaire)*, waarbij de fiduciant een goed overdraagt aan de fiducianemer, die dit goed moet beheren ten gunste van de fiduciant of een derde overeenkomstig de richtlijnen van de fiduciant om het uiteindelijk terug te geven aan de fiduciant of aan de derde-begunstigde ⁽¹¹²⁾. De *Treuhand* verschilt evenwel essentieel van de trust, doordat de fiduciant of de begunstigde minder goed beschermd wordt tegen het mogelijk wanbeheer van de fiducianemer ⁽¹¹³⁾.

Evenmin is de Duitse *Treuhand* een trouwe weergave van de Angelsaksische trust ⁽¹¹⁴⁾.

Ook in Nederland werd door de practijk de trustgedachte ingevoerd en dit o.m. dank zij de werking van de administratiekantoren. Deze kantoren verkrijgen zekere op hun naam gebrachte buitenlandse effecten, die dan verhandeld worden onder vorm van één of meer certificaten aan toonder. Aldus ontstaat een zeer gemakkelijk verhandelbaar effect, dat in werkelijkheid een buitenlands nominatief aandeel vervangt ⁽¹¹⁵⁾. Evenmin kan hier van een echte trust sprake zijn, vermits het eigendomsrecht uiteindelijk en uitsluitend aan de begunstigten toebehoort ⁽¹¹⁶⁾.

In Frankrijk heeft de wet van 2 november 1945 betreffende de *sociétés d'investissement* de Investment-Trust georganiseerd ⁽¹¹⁷⁾.

Waar de practijk in België de trustgedachte sinds enkele jaren heeft aangewend onder vorm van Investment-trusts voor collectieve belegging in effecten, heeft de wet van 27 maart 1957 een voorlopige regeling hiervan ingevoerd ⁽¹¹⁸⁾.

31. — Op de vraag of de Angelsaksische trust in het continentaal recht zou kunnen opgenomen worden, werd meestal ontkennend geantwoord.

In de eerste plaats werd erop gewezen dat de grondslagen van ons recht zich verzetten tegen een integrale invoering van de Angelsaksische trust. Men denke o.m. aan de belangrijke rol van de rechtbanken, die mogen tussenkomen of minstens toezicht houden op het beheer van de trust; men denke ook aan het dubbel eigendomsrecht van de trustee (*legal ownership*) en van de *cestui que trust (equitable ownership)* ⁽¹¹⁹⁾.

Daarenboven bestaan er reeds tal van rechtsinstellingen die voorzien in de vervulling van zekere taken die aan de Angelsaksische trust zijn opgedragen. Als dusdanig kunnen vermeld worden de stichtingen, het faillissement, de onbeheerde nalatenschap, de voogdij, ... ⁽¹²⁰⁾.

32. — Het is evenwel begrijpelijk dat verschillende auteurs zo sterk onder de bekoring zijn gekomen van de Angelsaksische trust dat zij dadelijk de invoering ervan op het vasteland aanbevelen als een middel ter oplossing van vele dissonanten in het continentaal recht. Sommigen doen dit zonder nadere argumentatie ⁽¹²¹⁾.

33. — Het ware wenselijk dat de trustfiguur voor bepaalde rechtsverhoudingen ten dele zou nagebootst worden; van een integrale overname kan er natuurlijk geen sprake zijn, alleen reeds omdat het niet denkbaar is een in het buitenland historisch en harmonisch gegroeid trustrecht in een totaal vreemde bodem over te planten.

Dit belet niet dat b.v. voor het vakkundig beheer

van een anders vermogen (123) de juridische techniek van de trust een inspiratiebron zou zijn (124).

Marcel STORME,

Advocaat bij het Hof van Beroep te Gent,

Assistent aan de Rijksuniversiteit,

Licentiaat in de Economische Wetenschappen U.G.

(1) Staatsblad van 13 april 1957. Over het wetsontwerp werd reeds vroeger geschreven: zie o.m. De Beus P., *Rev. Ban.* 1956, 460 en volg.

(2) Zie nochtans: De Mey C., *Commentaire de la loi du 27 mars 1957*, J. prat. Dr. Fisc. 1957, 209 en volg.; Doux-champs J., *La loi du 27 mars 1957 relative aux fonds communs de placement*, J.T. 1957, 617 en volg.

(3) Enkele tijdschriftartikelen niet te na gesproken: Goedtler F., *Du trust en droit anglais*, B.J. 1921, 419 en volg.; Aghion R., *Le trust juridique Anglo-Saxon*, Inst. B. Dr. Comp. 1930, 65 en volg., 1931, 49 en volg., 1932, 4 en volg., 1933, 1 en volg.; Genin E., *Du trust en droit Anglo-Saxon*, *Rec. gén.*, 1930, 169 en volg.

(4) Zie voornamelijk de artikelen van P. De Beus: *Iets over Investment-Trusts en hun oprichting in België*, juridisch beschouwd, *Ann. Rg. Sw.*, 1951, 7 en volg.; id., *De trust-gedachte en de bescherming van te beheren kapitalen van minderjarige, jaarverslag Kredietbank 1955*; id., *Het vakdijng beheer van een anders vermogen*, *Jaarboek Vlaams rechtsgenootschap Leuven*, 1956, bl. 20 en volg.; id., *La gestion des patrimoines*, *Rev. Ban.* 1957, 150 en volg.; Zie ook: Crabbé M., *Investment-Trusts en Belgique*, *Voordrachten Studiecentrum van het bankwezen 1956*, n° 58: Didier J.M., *Les rapports de droit existant au sein des fonds communs de placement constitués actuellement en Belgique*, *Rev. Ban.* 1957, 249 en volg., 712 en volg.; Larrier R.L., *Introduction aux fonds de placement*, Brussel 1953.

(5) *Traité théorique et pratique des trust en droit interne, en droit fiscal et en droit international*, Paris 1932, bl. 12; Vgl. de uitlating van H. Batiffol, die ondervraagd werd door een Amerikaans jurist: «How can you live without trusts?»: *The trust problem as seen by a french lawyer*, *Journ. com. leg. int. law*, november 1951, 18.

(6) Le paulle P., o.c., bl. 114.

(7) Het zou onbegonnen werk zijn alle publicaties, proefschriften en tijdschriftartikelen over de Angelsaksische trust op te sommen. Volgende bibliografische gegevens maken dus geen aanspraak op volledigheid, maar houden enkel de voornaamste studiën in. Over de Engelse trusts zie voornamelijk: Cozens-Hardy Horne R., *Lewin's practical treatise of the law of trust*, 15^e uitg., London 1950; Keeton G.W., *The law of trusts. A statement of the rules of law and equity applicable tot trusts of real and personal property*, 5^e uitg., London 1950; *Halsbury's laws of England*, Tw. *Trusts and trustees*, 2^e uitg., London 1939; Hanbury H.G., *Modern Equity: the principles of equity*, 5^e uitg., London 1949; Maitland F.W., *Equity: a course of lectures*, 2^e uitg., Cambridge 1947; Nathan, *Equity through the cases*, 2^e uitg., door O.R. Marshall, London 1951; Phillips J.H. and Jenkins G.E.M., *Executorships and trusts*, 2^e uitg., London 1948; Rudall A.G. and Greig J.W., *The Public Trustee Act 1906*, London 1907; Snell, *Principles of equity*, 24^e uitg., door R.E. Megarry and P.V. Baker, London 1954; Underhill A., *The law relating to trusts and trustees*, 10^e uitg., door C.M. White and M.M. Wells, London 1950; Lewin T., *Practical Treatise on the law of trusts*, London 1950; Marsh D.R., *Corporate trustees*, London 1952. Zie verder ook: Lepaulle P., o.c.; Preston W.A., *Etude sur les trusts et trustees*, Paris 1904; Aghion R., *Le trust juridique Anglo-Saxon*, Paris 1932.

(8) Zie in die zin Lepaulle P., o.c., bl. 53 en volg.

(9) Aghion R., o.c., Inst. B. Dr. comp. 1932, 4 en volg.

(10) Aghion R., o.c., Inst. B. Dr. comp. 1933, 1 en volg.

(11) Zie Cheshire G.C., *The modern law on real property*, 7e uitg., London 1954.

(12) Topham A., *The new law of property*, 3e uitg., London 1927, bl. 3.

(13) Toch is dit ook niet meer zo absoluut, wanneer men b.v. de hedendaagse evolutie van de huur- en pachtwetgeving beschouwt. Verschillende auteurs hebben gewaagd van een *démembrement de la propriété*: Savatier R., *Les métamorphoses économiques et sociales du droit civil d'aujourd'hui*, Paris 1952, bl. 227 en volg.; Vitu A., *Propriété commerciale et propriété culturelle*, *Rev. tr. dr. civ.* 1956, 273 en volg.

(14) Act IV, Scene I. De term *use* zou volgens Maitland (o.c., bl. 24) afkomstig zijn van *as opus* (ten behoeve van) of ook nog van het oud-Frans *al oes, ues*.

(15) Voor de geschiedenis van de *uses* en trusts, zie: Jenks E., *A short story of English law*, 6^e uitg., London 1949, bl. 95 en volg.; Potter H., *An introduction to the history of equity and its courts*, London 1931, bl. 81 en volg.; Maitland F.W., o.c., bl. 1 en volg.

(16) Blackstone W., *Commentaries on the laws of England*, uitg. Hargrave J., Sweet G., Cough R. Welsby W., Wendell J., London 1859, II, bl. 327; Story, *Commentaries on Equity Jurisprudence*, uitg. Grigsby, 1892, ch. XXIII, § 965.

(17) Holdsworth W., *History of English law*, 4^e uitg., London 1936, IV, bl. 410; Coertze L.I., *Die Trust in die Romeins-Hollandse Reg*, Stellenbosch 1948, bl. 51.

(18) Holdsworth W., o.c., I. c.; Holmes O., *Early English Equity*, *Law Quarterly Review* 1885, 162 en volg.

(19) Ames J., *The origin of uses*, *Harvard Law Review* 1908, 261 en volg.; Maitland F.W., o.c., *passim*.

(20) Voor het onderscheid met een codificatie, zie David R., *Introduction à l'étude du droit privé de l'Angleterre*, Paris 1948, bl. 113.

(21) Keeton G.W., *The changing conception of Trusteeship*, in *Current legal problems* 1950, bl. 14 en volg.

(22) Keeton G.W., *The law of trusts*, 5e uitg., London 1950, bl. 3; Vgl. met de andere bepalingen van de Engelse rechtsleer: Lewin T., o.c., bl. 11 en volg.; Hanbury H.G., o.c., bl. 117; Maitland F.W., o.c., bl. 43 en volg.; Underhill A., o.c., bl. 3.

(23) *Cook v. Fountain* (1676), 3 Swanst. 585; *Soar v. Ashwell* 1893, 2 Q.B. 390; *Re Llanover Settled Estates* [1926], Ch. 626. Voor een lijst van de meest gebruikte afkortingen en citeerwijzen van de Engelse rechtspraak, zie o.m.: Osborn P.G., *A concise law dictionary*, 4^e uitg., London 1954; Glanville Williams, *Learning the Law*, London 1954; David R., o.c.

(24) o.c., bl. 538.

(25) Snell, o.c., bl. 157.

(26) *Barnes v. Addy* (1874), 9 Ch. App. 244.

(27) *Keech v. Sandford* (1726), Sel. Cas. Ch. 61.

(28) o.c., bl. 30 en volg.

(29) o.c., bl. 10.

II.

(30) *Horwood v. West* (1823), 1 Sim. & St. 389; *Palmer v. Simmonds* (1854), 2 Drew. 221.

(31) Underhill, A., o.c., bl. 63.

(32) *Re Astor's Settlement Trusts* [1952], Ch. 534.

(33) *Cadell v. Palmer* (1833), 1 Cl. & Fin. 372; Voor een grondige bespreking van de *rule against perpetuities*, zie onder dit trefwoord in het verzamelwerk *Halsbury's laws of England*, 2e uitg. XXV, bl. 77 en volg.

(34) Deze termen kunnen resp. a.v. vertaald worden: in het Frans, *fiduciant, fiduciaire en bénéficiaire*; in het Duits, *Treuhaber, Treuhänder en Begünstigter*; in het Italiaans, *fiduciante, fiduciario en beneficiario*.

(35) *Married Women's Property Act* 1882, ss. 1 en 2.

(36) *Infants Settlement Act* 1855.

(37) Lewin T., o.c., bl. 25.

(38) *Law of Property Act* 1925, s. 170.

(39) *Hearle v. Greenbank* (1749), 1 Vest. 305.

(40) *Dummer v. Corporation of Chippenham* (1807), 14 Ves. 245; *Evan v. Corporation of Avon* (1860), 29 Beav. 144.

(41) *Re Brockbank* [1948], Ch. 206.

(42) *Trustee Act* 1925, s. 41.

(43) *Zie Judicial Trustees Act 1896 en Judicial Trustees Rules 1897*.

(44) *Robinson v. Pett* (1734), 3 P. Wms. 249.

(45) *Warburton v. Sandys* (1845), 14 Sim. 622.

(46) Lewin T., o.c., bl. 694 en volg.; zie ook de merkwaardige uiteenzetting van Lord Chief Justice Wilmut in *Att. Gen v. Lady Downing* (1766), Wilm. I.

(47) *Reymond Cl., Le trust et le droit suisse, Actes de la société suisse des juristes*, Fasc. 2, Basel 1954, bl. 131 a.

(48) *Buchanan v. Hamilton* (1801), 5 Ves. 722.

(49) *Re Adam's Trusts* (1879), 12 Ch. D. 634.

(50) *Buchanan v. Hamilton cit.*

(51) Voor een uitgebreide uiteenzetting raadplege men Underhill, o.c., bl. 248-387.

(52) *Kekewich J. in Hallows v. Lloyd* (1888), L.R. 39 Ch. D. 691.

(53) *Re New* [1901], 2 Ch. 534.

(54) Voor een samenvatting van de rechtspraak terzake, zie Underhill, A., o.c., bl. 257.

(55) Men spreekt dikwijls van de *reasonable man of the Clapham omnibus*: dit begrip blijkt de maatstaf te zijn van de aansprakelijkheid in het Engels recht. Vgl. Ronse J., *Aanspraak op schadevergoeding uit onrechtmatige daad*, Brussel 1954, bl. 78 en volg.

Het ware interessant dit begrip te vergelijken met de *bonus pater familias* uit het burgerlijk wetboek; Dekkers R., *150 jaar burgerlijk wetboek*, R.W. 1954-55, 737; Scamell, E.H., *The standard of the ordinary man in English law*, *Current legal problems* 1951, bl. 227 en volg.

(56) *Lord Blackburn in Speight v. Gaunt* (1883), 9 App. Cas. I.

(57) *Gisborne v. Gisborne* (1877), 2 App. Cas. 300.

(58) *Phillips J.H. and Jenkins G.E.M.*, o.c., bl. 269 en volg.

(59) *Trustee Act* 1925, ss. 1 en volg.

(60) *Hutton v. Annon* [1898], A.C. 289; *Re Whiteley* (1886) 33 Ch. D. 347.

(61) *Robinson v. Pett, cit.*

(62) *Webb v. Earl of Shaftesbury* (1802), 7 Ves. 480.

(63) In de Verenigde Staten wordt het *trusteeship* evenwel vergeoed: Lepaulle P., o.c., bl. 200 en volg.

(64) *Trustee Act* 1925, s. 30.

(65) Er zijn nochtans uitzonderingen voorzien, o.m. in de *Trustee Act* 1925, s. 23.

(66) *Springett v. Dashwood* (1860), 2 Giff. 521; *Re Tillott* [1892], 1 Ch. 86.

(67) *Trustee Act* 1925, o.m. ss. 19 en 23. Zeer interessant is de bepaling van s. 31 volgens dewelke de trustee een discretionnaire bevoegdheid heeft om tijdens de minderjarigheid van een *beneficiary* geheel het inkomen van de trust of een deel ervan te besteden aan diens opvoeding en onderhoud.

(68) Keeton G.W., o.c., bl. 343.

(69) Lewin T., o.c., bl. 707; *Foley v. Burnell* (1783), 1 Bro.C.C. 27.

(70) *Balls v. Trutt* (1841), 1 Hare 146.

(71) *Re Hallett's Estate, Knatchbull v. Hallett* (1880), 13 Ch. D. 696.

(72) In geval van weigering, kan de rechtbank de trustee dwingen de gevraagde afrekening in te dienen: *In re Skinner*,

Cooper v. Skinner [1904], I Ch. 289. Voor een meer gedetailleerde bespreking van dergelijke *accounts*, zie Phillips J.H. and Jenkins G.E.M., o.c., bl. 281 en volg.

(73) Zie voetnoten 69 en 70.
(74) *Pilcher v. Rawlins* (1872), L.R. Ch. 259.
(75) *Howkins v. Howkins* (1860), I Dr. & Sm. 75.
(76) *Larceny Act* 1916, s. 21.
(77) *Saunders v. Vautier* (1841), 4 Beav. 115.
(78) Dit is meestal de *Chancery Division of the High Court*. Soms hebben de *County Courts* ook de bevoegdheid om op treden, wanneer het trustvermogen niet hoger is 500 £: *County Courts Act* 1934, s. 52.

(79) *Trustee Act* 1925, s. 57.
(80) *Klug v. Klug* [1918], 2 Ch. 67.
(81) *Maitland F.W.*, o.c., bl. 155.
(82) *Scott A.W.*, *The nature of the rights of the cestui que trust*, *Columbia Law Review* 1917, bl. 279; *Baker v. Archer-Shee* [1927], A.C. 844; Vgl. Austin J., *Lectures on Jurisprudence*, 5^e uitg. door R. Campbell, I, London 1885, bl. 369 en volg.

(83) *Stone H.F.*, *The nature of the rights of the cestui que trust*, *Columbia Law Review* 1917, 470; *Coertze L. I.*, o.c., bl. 37 en volg. *Lepaulle* noemt dit een *logomachie*: o.c., bl. 25.

(84) *Hanbury H.G.*, o.c., bl. 506.
(85) *Coertze L.I.*, o.c., bl. 37 en volg.
(86) *Limpens J.*, *Prijshandhaving buiten contract*, Brussel 1942, nr 227, bl. 158-159.
(87) o.c., bl. 26 en volg.

III.

(88) o.c., bl. 53-114.
(89) Zie vnl. de uitgebreide studie van Marsh D.R., *Corporate trustees*, London 1952.

(90) *Her Majesty's Stationery Office*, London 1954.
(91) In alle grote Engelse banken zal men een prospectus ontvangen, waarin duidelijk vermeld staat dat de bank als trustee kan optreden ter uitvoering van testamenten, schenkingen, huwelijkscontracten, ... En meestal is de leuze van de instelling in grote letters aangebracht: *Security, Continuity, Availability, Efficiency and Secrecy*. Zie hieromtrent: *Barker C.H.*, *Banks as trustees*, London 1933; *Trew H.D.G.*, *The Banker as executor and trustee*, *Business Law Review*, 1954, 70 en volg.

(92) *Re Windsor Steam Coal Company* [1929], I Ch. 151.
(93) 43 Eliz. I. c. 4.

(94) Zie desbetreffend de uiteenzetting door Lord Macnaghten: *Commissioners of Income Tax v. Pemsel* [1891], A.C. 531, at p. 583; Voor een opsomming van de meest voorkomende toepassingsgevallen: *Snell*, o.c., bl. 136-138; *Keeling G.W.*, *Trusts and corporations*, Cambridge 1953; *Crowther C.E.*, *Religious trusts, their development, scope and meaning*, Oxford 1954.

(95) *Mills v. Farmer* (1815), I Mer. 55; Vgl. hoger, nr II, betreffende de regel van de *three certainties*.

(96) Afkomstig van het Frans, betekend dit: zo dicht mogelijk. Zie *Re Cunningham* [1914], I Ch. 427.

(97) *Royal College of Surgeons of England v. National Provincial Bank Ltd.* (1952), A.C. 631.

(98) *Income Tax Act* 1952, ss. 447 and 448.
(99) Zie o.m. *Guardianship of Infants Act* 1925 en *Trustee Act* 1925, ss. 31 and 32; Vgl. *Lunacy and Mental Treatment Act* 1890.

(100) *Pas*, 1943, I, 157.
(101) Voor de kritiek van dit arrest, zie: *De Page*, *Complément* bij deel II, nr 175; *Jaarverslag Kredietbank* 1955 over de bescherming van de te beheren kapitalen van minderjarigen, bl. 14 en volg.; *Dekkers R.*, *Twee houdingen*, R.W. 1954-55, 1498 en volg.

(102) *Phillips J.H.* and *Jenkins G.E.M.*, o.c., bl. 327-332.
(103) Zie verder nr 30.

(104) Zie *De Beus P.*, *Iets over Investment-trusts en hun oprichting in België*, juridisch beschouwd, *Ann. Rg. Sw.* 1951, bl. 7 en volg., met de in voetnoot zeer uitgebreide bibliographie. Over het belang van deze trusts voor de kapitaalmarkt, zie o.m. *Macrae N.*, *The London Capital Market*, London 1955.

IV.

(105) Over de Amerikaanse trust, zie o.m.: *Bogert G.G.*, *Cases on the law of trusts*, Chicago 1939; *Goldschmidt R.* en *Eder Ph.J.*, *El fideicomiso (Trust) en el derecho comparado (especialmente americano)*, Buenos Aires 1954; *Newman R.A.*, *On trusts*, 2^e uitg., Brooklyn 1955; *Powell R.R.*, *Cases and materials on the law of trusts*, St. Paul 1940; *Scott A.W.*, *The law of trusts*, 4 dln., Boston 1939; *Scott A.W.*, *Selected cases and other authorities on the law of trusts*, Cambridge 1951.

Volledigheidshalve moeten ook de trusts in Schotland vermeld worden, zie: *Stuart A.M.*, *The law of trusts, with special reference to the Trusts (Scotland) Act 1921, and recent decisions*, Edinburgh 1932; *Wardhouse J.B.*, *Trust law and accounts*, Edinburgh 1951.

(106) *Faribault M.*, *Traité théorique et pratique de la fiducie ou trust du droit civil dans la province de Québec*, Montréal 1936; *Mignault P.B.*, *La fiducie dans la province de Québec*, *Semaine internationale de droit*, Paris 1937; *Smith S.E.*, *A selection of cases on the law of trusts*, Toronto 1928.

(107) *Nadaraja T.*, *The Roman-Dutch law of Fideicommissa as applied in Ceylon and South-Africa*, Ceylon 1949.

(108) *Stone F.F.*, *Trusts in Louisiana*, *The international comparative law Quarterly* 1952, 368 en volg.

(109) *Alfaro R.J.*, *El fideicomiso: estudio sobre la necesidad y conveniencia de introducir a la legislación de los pueblos latinos una institución civil nueva, analoga al trust del derecho inglés*, Panama 1919; *Garay F.*, *El Trust Anglosajon y el Fideicomiso Panameno*, Panama 1941; *Alfaro R.J.*, *The trust and the civil law with special reference to Panama*, *Journal of comparative legislation and international law*, november 1951, bl. 25 en volg.

(110) Zie *Projet de loi sur le Fideicommiss au Venezuela*, *Rev. int. Dr. comp.* 1956, 574 en volg.

(111) *Coertze L.I.*, o.c., bl. 54 en volg.; Zie ook *Percival Frere-Smith*, *Manual of South African Trust law*, Durban 1953.

(112) *Reymond Cl.*, *Essai sur la nature et les limites de l'acte fiduciaire*, Lausanne 1948.

(113) *Reymond Cl.*, *Le trust et le droit suisse*, bl. 161a; *Gubler F.*, *Besteht in der Schweiz ein Bedürfnis nach Einführung der Angelsächsischen Treuhand?*, Basel 1954, bl. 265a; Zie ook *Pestalozzi-Henggeler A.* en *R.*, *Trusts in Swiss law*, *Verslagen Fourth international conference of the legal profession Madrid* 1952, uitg. Den Haag 1954, bl. 128-142; *Huber E.*, *Trust and Treuhand in Swiss law*, *The international and comparative law Quarterly* 1952, 64-66; *Meyer H.H.*, *Trusts and Swiss law*, *The international and comparative law Quarterly* 1952, 378-381.

(114) *Würdinger H.*, *The German trust*, *Journal of comparative legislation and international law* 1950, III & IV, 31 en volg.; Voor nadere gegevens betreffende de Duitse Treuhand, zie vnl.: *Siebert W.*, *Das rechtsgeschäftliche Treuhandverhältnis*, Marburg 1933; *Goldschmidt R.*, *Investment Trusts in Deutschland*, Mannheim 1932; *Friedman A.*, *Empfiehlt sich eine gesetzliche Regelung des Treuhandverhältnisses?*, *Gutachten für den 36. Deutschen Juristentag*, Berlin 1930; Zie ook *Weiser F.*, *Trusts on the continent of Europe*, London 1936; *De Beus P.*, *Rev. Ban.* 1956, 599 en volg.

(115) *Voûte J. R.* en *Hardenburg L.*, *Forms of trust in Netherlands law*, *Verslagen Fourth international conference of the legal profession*, Madrid 1954, Den Haag 1954, bl. 143 en volg.

(116) *Voûte J. R.* en *Hardenburg L.*, o.c., bl. 143.
(117) *Zie Rev. Ban.* 1945, 433 en volg.

(118) Voor nadere gegevens, zie de in voetnoten 1, 2, 3, 4 en 104 aangegeven referenties.

(119) *Reymond Cl.*, o.c., bl. 171a; — *Motulski H.*, *De l'impossibilité juridique de constituer un trust anglo-saxon sous l'empire de la loi française*, *Rev. crit. dr. int. privé*, 1948, bl. 451 en volg.; — *Pestalozzi-Henggeler A.* en *R.*, o.c.l.c.; — *Meijers E. M.*, *Bespreking praeadviezen W. Roozegaarde-Bischoep en D. Te Winkel*, W.P.N.R. 1927, 2998; — *Savatier R.*, *La fiducie en droit français. Rapport pour la semaine internationale de droit*, Paris 1937; — *Gubler F.*, *Vertretung und Treuhand bei Anleihen nach schweizerischen Recht*, Aarau 1940; — *Gubler F.*, *Besteht in der Schweiz ein Bedürfnis nach Einführung der Angelsächsischen Treuhand?*, Basel 1954, blz. 348 en volg.; — *Bolgar V.*, *Why no trusts in the civil law?*, *American Journal of Comparative Law* 1953, 204 en volg.; — *Garrigues J.*, *Law of trusts*, *American Journal of comparative law*, 1953, 25 en volg.

(120) *Reymond Cl.*, o.c., bl. 172a en volg.; — *Graullich P.*, *La fiducie en Belgique. Rapport pour la semaine internationale de droit*, Paris 1937; — *Bolgar V.*, o.c.l.c.

(121) Zie bv. *Riedweg A.*, *Der Trust des anglo-sächsischen Rechts. Festgabe des luzernischen Anwaltsverbands zum schweizerischen Anwaltstag*, Luzern 1953; — *Wyller M.*, *Für ein schweizerisches Treuhandrechts?*, *Revue suisse de jurisprudence*, 1935-36, 129 en volg.

(122) *Uniken Venema C.A.*, *Trustrecht en Bewind*, Zwolle 1954; — id., *Bewind en executie in het nieuw burgerlijk wetboek*, W.P.N.R., nrs 4395 en 4396. Voor een breedvoerige kritiek van dit werk, zie *De Grooth G.*, *Uitbreiding bewind of invoering van een Nederlands trustrecht en het ontwerp Meijers*, *Themis* 1956, 241 en volg.

(123) *De Beus P.*, *Het vakkundig beheer van een anders vermogen*, in *Jaarboek Vlaams Rechtsgenootschap*, Leuven 1956.

(124) Vgl. trouwens het ontwerp voor een nieuw Nederlands burgerlijk wetboek, waarin de mogelijkheid werd overwogen om de Angelsaksische trust ten dele na te bootsen bij de regeling van het bewind. Vgl. *Van Gerven W.*, *De regeling van het bewind in het ontwerp voor een nieuw Nederlands burgerlijk wetboek*, R.W. 1957/58, 841 en volg.

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"

RECHTSPRAAK

HOF VAN CASSATIE

1e Kamer. — 2 mei 1957.

Voorzitter : M. Sohier.

Raadsheer-Verslaggever : M. Piret.

Procureur-Generaal : M. Hayoit de Termicourt.

Advocaten : Mrs della Faille d'Huyssse en Demeur.

Huwelijksgoederenrecht. — Een gedurende het huwelijk onder bezwarende titel verkregen onroerend goed valt in de huwelijksgemeenschap, tenzij de echtgenoot de door artikel 1434 B.W. voorgeschreven verklaring heeft afgelegd.

Naar luid van artikel 1401/3° B.W., zijn de onroerende goederen, welke gedurende het huwelijk onder bezwarende titel zijn verkregen door een onder het stelsel van de wettelijke huwelijksgemeenschap gehuwde echtgenoot, aanwinsten van de gemeenschap.

Zelfs in de betrekkingen tussen de echtgenoten volstaat het feit, dat de verkrijging van een onroerend goed geschied is met penningen, voortkomend van de betaling van een eigen schuldvordering, zulks bij weten van de andere echtgenoot, die bij de akte aanwezig is, niet om aan het verkregen goed het karakter van eigen goed te verlenen.

Dergelijk feit staat o.m. niet gelijk met de verklaring, die voor de geldigheid van een door de echtgenoot gedane wederbelegging is voorgeschreven door artikel 1434 B.W. zonder enig onderscheid, d.w.z. zowel ten opzichte van de echtgenoten als van derden.

Engelborghs J. t/ Beckers M.

Gelet op het bestreden arrest, de 19 juni 1956 door het Hof van beroep gewezen;

Overwegende dat uit de aan het Hof overgelegde stukken blijkt dat de vordering, ingesteld door de aanlegger, gewezen echtgenoot van de verweerster, ertoe strekt voor recht te zeggen dat een tijdens de gemeenschap gekochte grond en het op die grond opgerichte gebouw, zijn eigendom zijn;

Dat aanlegger staande houdt dat deze grond van de gemeenschappelijke massa geen deel uitmaakt om reden dat hij door hem zou verkregen geweest zijn bij wederbelegging van eigen penningen, welke het bedrag vertegenwoordigen van een door hem ten gevolge van een arbeidsongeval geïnde vergoeding, terwijl het op gezegde grond opgericht gebouw hem door natrekking zou toegevallen zijn;

Dat die vordering door de rechter over de grond afgewezen werd;

Over het enig middel afgeleid uit de schending van de artikelen 1101, 1134, 1399, 1400, 1402, 1404, 1434, 1435 van het B. W., 1, 2, 5, 21 der samengestelde wetten op de arbeidsongevallen, 97 van de Grondwet,

doordat het bestreden arrest, het vonnis waartegen beroep bevestigend, verklaart dat het kwestieuze onroerend goed binnen de wettelijke gemeenschap valt, hoewel het verkregen werd, uitzondering gemaakt van een gering aandeel, met een aan de aanlegger tengevolge van een arbeidsongeval toegekende vergoeding, die een eigen goed uitmaakte, en dit « bij gebreke

voor appellant, bij de verkrijging, de verklaring van belegging of van wederbelegging gedaan te hebben door artikel 1434 van het B. W. voorzien »;

dan wanneer de bij artikel 1434 voorgeschreven rechtsvormen slechts ten opzichte van derden gelden, dat het geschil in onderhavig geval tussen de echtgenoten ging ter gelegenheid van de verdeling van de gemeenschap, en dat verweerster niet onwetend was en ervan niet kon onwetend zijn dat de aankoop gedaan was in wederbelegging van een vergoeding opgelegd door het vonnis waarbij de storting van gezegde vergoeding toegelaten werd :

Overwegende dat uit het in het middel aangeduid vonnis, te weten dit van de vrederechter van het tweede kanton te Brussel van 18 november 1937, waarbij de storting aan aanlegger toegelaten werd van een kapitaal dat het derde vertegenwoordigt van de aan hem krachtens de wetgeving op de arbeidsongevallen verschuldigde lijfrente, niet blijkt dat deze rechter de wederbelegging van de aldus toegekende som zou opgelegd hebben;

Overwegende dat het proces-verbaal van de vrijwillige verschijning, tengevolge waarvan dit vonnis geveeld werd, enkel vermeldt dat de aanlegger verklaard heeft de aflossing van het derde van die rente te vorderen voor « het aankopen van een grond om er een woning op te bouwen of voor het kopen van een huis »; dat de vrederechter de aflossing toegelaten heeft onder voorwaarde dat tot dit « oordelig gebruik » zou overgegaan worden;

Overwegende dat er geen sprake is noch in aanleggers verklaring, noch in het vonnis van een « wederbelegging » ten titel van eigen goed, in de zin aan dit woord gegeven door de bepalingen van het B. W. betreffende het huwelijkscontract;

Dat het middel, in zover het de omstandigheid aanvoert dat de wederbelegging door de vrederechter zou opgelegd geweest zijn feitelijke grondslag mist;

Overwegende dat, naar luid van artikel 1401, 3°, van het B. W., de onroerende goederen onder bezwarende titel gedurende het huwelijk verkregen door een echtgenoot onder het stelsel van de wettelijke gemeenschap gehuwd, aanwinsten van de gemeenschap zijn;

Overwegende dat, zelfs in de betrekkingen tussen de echtgenoten, het feit dat de verkrijging van een onroerend goed geschiedt met de penningen voortkomend van de betaling van een eigen schuldvordering, en dit bij weten van de andere echtgenoot, bij de akte aanwezig, niet volstaat om aan het verkregen goed het karakter van eigen goed te verlenen; dat dergelijk feit, onder meer, niet gelijkwaardig is met de verklaring die, voor de geldigheid van een door de echtgenoot gedane wederbelegging, door artikel 1434 van het B. W. voorgeschreven is, zonder enig onderscheid, dit wil zeggen ten opzichte van de echtgenoten en van de derden;

Overwegende dat, daar de door de echtgenoot gekochte grond niet als eigen goed erkend wordt, het op die grond opgericht gebouw geen eigen goed is geworden door natrekking;

Dat het middel niet kan aangenomen worden;

Over het tweede middel afgeleid uit de schending van de artikelen 1101, 1134, 1315, 1317, 1319, 1320, 1322, 1349, 1350, 1351, 1399, 1400, 1402, 1404 1434, 1435 van het B. W., 1, 2, 5 en 21 der samengeschiedelde wetten op de arbeidsongevallen, 97 der Grondwet,

doordat het bestreden arrest kwestieuze grond weigert aan te zien als een eigen goed van aanlegger uit-

makend, hoewel het gekocht werd met penningen die hem eigen waren, omdat de koopakte niet vaststelt dat bij de verkrijging verklaard werd dat deze gedaan was met eigen penningen en om als wederbelegging te gelden,

dan wanneer die verklaring uit het vonnis van het vredegericht van het tweede kanton Brussel van 18 november 1937 blijkt, waarbij toelating werd verleend tot aflossing van één derde van de rente aan de aanlegger toegekend ten gevolge van een arbeidsongeval, om dit kapitaal in onroerend goed weder te beleggen en mits voorwaarde van die wederbelegging onder het toezicht van de rechter en dan wanneer het bestreden arrest vaststelt dat de verkrijging gebeurde met die eigen penningen :

Overwegende dat het vonnis van 18 november 1937 de wil van aanlegger niet vaststelt om een grond als eigen goed te verkrijgen, en geenszins beslist dat het kapitaal aan aanlegger toegekend tot wederbelegging moet dienen, in de zin aan dit woord gegeven door de titel van het B. W. betreffende het huwelijkscontract;

Dat, zoals gezegd werd als antwoord op het eerste middel, de aanlegger eenvoudig zijn voornemen heeft uitgedrukt om met dit kapitaal hetzij een grond te verkrijgen ten einde er een woning op te bouwen, hetzij een huis;

Dat de rechter de aflossing heeft toegestaan van het derde van de rente onder voorwaarde dat de som tot die aankoop zou dienen;

Dat het middel feitelijke grondslag mist;

Over het derde middel afgeleid uit de schending van de artikelen 1, 2, 5 en 21 der samengeschatelde wetten op de arbeidsongevallen, 1101, 1134, 1315, 1317, 1319, 1320, 1349, 1350, 1351, 1399, 1400, 1402, 1404, 1434, 1435 van het B. W., 97 van de Grondwet,

doordat het bestreden arrest tot rechtvaardiging van zijn weigering aan te nemen dat het litigieus goed, hoewel het verkregen werd met aanleggers eigen penningen (voortkomende van de gedeeltelijke aflossing van de aan hem toegekende rente ten gevolge van een arbeidsongeval, overeenkomstig het vonnis van de vrederechter van het tweede kanton Brussel van 18 november 1937), een wederbelegging is, en dat het goed een eigen goed van aanlegger uitmaakt, verklaart «dat appellant het recht had aan het beleggen en het wederbeleggen van de getrokken vergoeding te verzaken»,

dan wanneer de betaling in kapitaal van het derde van de rente slechts door voormeld vonnis toegelaten werd, overeenkomstig artikel 5 der samengeschatelde wetten op de arbeidsongevallen, mits uitvoering van de voorwaarde van aankoop van een grond, waarvoor ze aangevraagd werd, dit onder de controle van de vrederechter en dan wanneer de samengeschatelde wetten op de arbeidsongevallen van openbare orde zijn :

Overwegende dat de aankoop van een grond om er een huis op te bouwen, de uitvoering uitmaakt van het door aanlegger vóór de vrederechter uitgedrukt voornemen en de door die rechter gestelde voorwaarde tot aflossing van het deel van de lijfrente welke aan aanlegger toekomt, verwezenlijkte;

Dat laatstgenoemde, die het vermogen had de grond als eigen goed te verkrijgen, dit vermogen heeft kunnen verzaken, zoals de rechter over de grond het verklaart, zonder de in het middel aangeduide wetsbepalingen te schenden;

Dat het middel niet kan aangenomen worden;

Om deze redenen :

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt aanlegger tot de kosten.

HOF VAN CASSATIE

1e Kamer. — 19 oktober 1956.

Voorzitter : M. de Clippele.

Raadsheer-Verslaggever : M. De Bersaques.

Advocaat-Generaal : M. Mahaux.

Advocaten : Mrs della Faille d'Huyse en Struye.

Testament. — Legaat van kadastraal vermelde goederen. — Geen volledige bewijskracht.

De kadastrale vermelding in een testament van vermaakte goederen volstaan niet om het volledig bewijs te leveren van het juiste voorwerp van het legaat, wanneer uit andere bedingen of uitwendige omstandigheden blijkt, dat het de wil van de erflater is geweest goederen, die aan die vermeldingen niet beantwoorden, insgelijks in het legaat te begripen.

Dienvolgens is er aanleiding tot verklaring van het testament en is het nodig de bedoeling van de erflater na te gaan.

De Waele en David t/ Kerkfabriek van Zeveneken.

Gelet op de bestreden arresten, door het Hof van beroep te Gent op 11 mei 1954 en 4 januari 1955 gewezen;

Over het middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 967, 969, 971, 1003, 1009, 1012, 1317, 1319, 1320, 1341, 1353 van het B. W., 97 van de Grondwet, eerste onderdeel, doordat de bestreden arresten beslissen dat de kwestieuze testamenten van wijlen Casimir en Rosalie Bontinck dienen geïnterpreteerd en dat de kwestieuze schuur, die op perceel 1318 a staat, «krachtens de legaten door wijlen Casimir en Rosalie Bontinck aan de Kerkfabriek van Zeveneken gedaan, eigendom van deze laatste geworden is»,

dan wanneer uit gezegde testamenten blijkt en door het arrest vastgesteld wordt dat de aan de Kerkfabriek te Zeveneken gelegateerde hoeve door de kadastrale nummering en de gezamenlijke kadastrale oppervlakte der vermaakte percelen beschreven staat, dat volgens deze aanduidingen de kwestieuze schuur buiten het legaat valt, dat, anderzijds, van het aanpalend goed, dat aan de algemene legataris, rechtsvoorganger van eerste eiser, wordt overgelaten, ook de kadastrale nummering wordt aangegeven, namelijk waar aan gezegd goed uitweg over dit van de kerkfabriek wordt gegund, en dat onder de aldaar opgesomde percelen zich perceel 1318 a bevindt, hetwelk aan zijn westzijde de kwestieuze schuur bevat,

tweede onderdeel, doordat het bestreden arrest aldus beslist om reden dat de wil van de erflaters eveneens uit andere elementen dan de kadastrale aanduidingen blijken kan en dat het meer voorvalt dat de opstellers van akten, zoals testamenten, niet de nodige zorg aan het verifiëren der kadastrale aanduidingen besteden, om het recht van de kerkfabriek op kwestieuze schuur te gronden op het feit dat de testamenten aan de pachter van de aan de kerkfabriek gelegateerde hoeve een recht tot pachtverlening erkennen en dat deze pachter de kwestieuze schuur gebruikte,

dan wanneer de uitdrukkelijke vermelding, in een notarieel testament, van de kadastrale aanduidingen en nummering van de wil van de erflater uitdrukkelijk doet blijken en ten volle bewijst, het bewijs tegen en over het geschrift uitgesloten zijnde,

en dan wanneer het legateren aan de pachter van een recht tot verlenging van zijn pacht niet kan bewij-

zen dat de eigendom van de hoeve in haar geheel aan een zelfde en enige legataris wordt overgemaakt, daar de last om dit legaat van pachtrecht te eerbiedigen op verschillende legatarissen van het eigendom kan wegen :

Overwegende dat uit de stukken van de procedure blijkt dat bij publieke testamenten Casimir en Rosalie Bontinck als algemene legataris hebben aangesteld Pieter De Waele, rechtsvoorganger van eerste aanlegger, met last, namelijk, aan verweerster in volle eigendom over te dragen verschillende onroerende goederen, waaronder « een woonhuis met stalling, wagenhuis, meersch en zaailand te Zeveneken, Sectie A nrs 1325, 1326, 1327/a, 1327/b en 1328/a, met een gezamenlijke grootte van 2 Ha. 1 a. 40 ca., bewoond en in pacht bij Domien Van Assche »;

Overwegende dat de kadastrale vermeldingen van vermaakte goederen niet volstaan om het volle bewijs te leveren van het juiste voorwerp van het legaat, wanneer uit andere bedingen of uitwendige omstandigheden blijkt dat de wil van de erflater is geweest goederen, welke aan die vermeldingen niet beantwoorden, insgelijks in het legaat te begrijpen;

Dat er dienvolgens aanleiding was tot verklaring van de testamenten en het te dien einde nodig was de bedoeling van de erflaters na te gaan;

Overwegende dat, na op de strijdigheid der kadastrale vermeldingen met andere bedingen te hebben gewezen, het bestreden arrest tal van feiten releveert waaruit de wil van de erflaters blijkt om de litigieuze schuur bij de aan verweerster vermaakte hofstede te voegen;

Dat het namelijk erop wijst dat, zonder dat gebouw, de normale exploitatie van de gelegateerde hofstede onmogelijk zou zijn, zoals trouwens blijkt uit de omstandigheid dat zij deel uitmaakte van het landeigendom dat verpacht was aan de bezitter van de vermaakte percelen;

Dat het insgelijks vaststelt dat, buiten de litigieuze schuur, die tevens stalling is, geen ander gebouw bestaat, welke de benaming van « stalling » verdient, dan wanneer de testamenten uitdrukkelijk onder de vermaakte goederen een « woonhuis met stalling » vermelden;

Overwegende dat het bestreden arrest dus niet enkel op het legateren aan de pachter van een recht tot verlenging van zijn pacht, doch op tal van andere omstandigheden steunt om de echte wil van de erflaters na te gaan;

Overwegende dat zo de testamenten eenerfdienstbaarheid van overgang op de vermaakte percelen bedingen, ten voordele van aanpalende goederen en namelijk van het perceel, gekadastraerd sectie A nr 1318/a, waarop de schuur gelegen is, het bestreden arrest terecht laat opmerken dat, vermits gezegde schuur dit gehele perceel niet beslaat, voormeld beding zijn nut en uitwerksel bewaart zelfs in geval de legaten dat gebouw begrepen;

Dat de aan de testamenten gegeven verklaring met hun bewoordingen niet onverenigbaar is, en derhalve soeverein is;

Overwegende dat geen van de beide onderdelen van het middel kan ingewilligd worden;

Om deze redenen :

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt aanleggers tot de kosten.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

6e Kamer. — 7 november 1957.

Voorzitter : M. Eyben.

Raadsheren : MM. Dellois en Sury

Advocaat-Generaal : M. Van der Perren.

Advocaten : Mrs Tricot en Van Nieuwenburgh.

Advocaat. — Heeft in principe niet de macht een bekentenis namens zijn cliënt te doen.

De advocaat heeft in principe niet de macht een bekentenis in naam van zijn cliënt af te leggen; zelfs als lasthebber « ad litem » heeft hij een bijzondere macht nodig om een bekentenis af te leggen.

De bekentenis wordt inderdaad met een daad van beschikking gelijkgesteld; ook kan niet een beroep op de gebruiken worden gedaan om een stilzwijgende lastgeving aan te nemen, daar het niet tot de gebruiken behoort dat een advocaat de macht heeft een bekentenis te doen.

Van Laeken t./ Ruts.

Gelet op de geregistreerde uitgifte van het bestreden vonnis voor de rechtbank van koophandel te Antwerpen, geveld op 22 juni 1955;

Gelet op de akte van beroep dd. 31 januari 1956;

Overwegende dat het beroep, in behoorlijke vorm en tijdig ingesteld, ontvankelijk is;

Overwegende dat geïntimeerde, die door de Regie van telegraaf en telefoon als algemeen aannemer gelast werd met het uitvoeren van zekere werken in het gebouw van de regie, gelegen Lange Nieuwstraat te Antwerpen, zich naar beroeper richtte om een prijsbieding te bekomen voor bezettings- en plafoneringswerken; dat beroeper op 24 november 1954 een prijsbieding deed waarop geïntimeerde zijn akkoord gaf door brief van 18 december 1954; dat, echter, in bedoelde brief, de eenheidsprijs voor bezetting van plafonds in ciment gebracht werd op 130 fr. per m², in plaats van 110 fr. zoals in de prijsbieding van geïntimeerde voorzien; dat er verder bedongen werd dat de werken moesten afgeleverd worden binnen de drie maanden; dat eindelijk geïntimeerde beroeper verzocht hem « voor akkoord per kerende post, de ontvangst van dit schrijven te melden »; dat beroeper hierop niet reageerde;

Overwegende dat beroeper staande houdt dat er geen definitief akkoord tussen partijen gesloten werd, vermits hij niettegenstaande het verzoek van geïntimeerde hem geen ontvangst meldde voor « akkoord » van zijn brief van 18 december 1954; dat derhalve de eerste rechter ten onrechte de verbreking heeft uitgesproken van een overeenkomst die niet eens bestond;

Overwegende dat geïntimeerde hiertegen opwerpt dat beroeper in zijn besluiten dd. 2 juni 1955 van eerste aanleg uitdrukkelijk het bestaan van de overeenkomst erkende, zodat hij door deze gerechtelijke bekentenis gebonden blijft; dat, inderdaad, beroeper in deze besluiten beweerde dat « het enig akkoord tussen verweerder en aanlegger dit van 18 december 1954 was » en dat « aanlegger zelf eenzijdig reeds die overeenkomst had verbroken »;

Overwegende, echter, dat bedoelde besluiten ondertekend werden, niet door beroeper doch door zijn toenmalige raadsman; dat de advocaat principieel de macht niet bezit een bekentenis in naam van zijn cliënt

af te leggen; dat zelfs als lasthebber « ad litem » hij een bijzondere macht moet hebben om een bekentenis af te leggen; dat de bekentenis, inderdaad, met een daad van beschikking wordt gelijkgesteld; dat men zich niet op de gebruiken mag beroepen om gewag te maken van een stilzwijgende lastgeving, daar het in de gebruiken niet ligt dat de advocaat een bekentenis zou afleggen;

Overwegende, derhalve, dat beroeper thans wel gerechtigd is te beweren dat geen overeenkomst tussen partijen werd gesloten;

Overwegende dat de prijsbieding van beroeper dd. 24 november 1954 en de aanvaarding van geïntimeerde in zijn brief dd. 18 december 1954 de beweerde overeenkomst wel tot stand zouden gebracht hebben, indien geïntimeerde het niet nodig had gemeend beroeper te verzoeken hem « voor akkoord » de ontvangst van zijn schrijven te melden; dat hieruit blijkt dat geïntimeerde zelf beschouwde dat een bevestiging van beroeper nog moest verkregen worden om de overeenkomst tot stand te brengen en also bij beroeper de overtuiging moest doen ontstaan dat zolang hij geen gevolg gaf aan het verzoek van geïntimeerde, hij niet gebonden was;

Overwegende derhalve dat beroeper terecht beweert dat geen definitief akkoord tussen partijen bereikt werd, zodat het beroep gegrond is;

Om deze redenen :

Het Hof,

Gelet op artikel 24 der wet van 15 juni 1935,

Ontvangt het beroep, verklaart het gegrond,

Doet het bestreden vonnis te niet, wijzigende wijst geïntimeerde van zijn oorspronkelijke eis af, en veroordeelt hem tot de kosten van beide aanleggen.

HOF VAN BEROEP TE GENT

5e Kamer. — 8 januari 1957.

Voorzitter : M. Maraite.

Raadsheren : M.M. Verougstraete en Vanparys.

Advocaat-generaal : M. Matthys.

Advocaten : Mrs Vandecasteele, Vande Velde-Winant, Eeckhout en Hubené.

Burgerlijke rechtsvordering. — Hoger beroep. — Eis in vrijwaring.

De geïntimeerden zijn ontvankelijk om bij eenvoudige besluiten, die eigenlijk geen hoger beroep uitmaken, de eis in vrijwaring, die zij voor de eerste rechter hadden ingesteld en waaraan geen gevolg werd gegeven, omdat de hoofdvordering werd afgewezen, voor het Hof te hernieuwen.

Dullaert t/ De Groote en cs.

Gezien de stukken, o. m. de uitgifte van het bestreden vonnis, gewezen door de Rechtbank van eerste aanleg te Gent op 24 december 1953;

Overwegende dat geïntimeerde De Groote Roger overleden is; dat zijn erfgename, zijn echtgenote Germaine De Pauw, verklaart de instantie in zijn plaats te hernemen en voort te zetten;

Overwegende dat het beroep regelmatig is naar de vorm en tijdig werd ingesteld;

Overwegende dat de consoorten De Groote ontvankelijk zijn om bij de eenvoudige besluiten, die eigen-

lijk geen beroep uitmaken, de eis in vrijwaring, die zij vóór de eerste rechter gesteld hadden (en waaraan geen gevolg werd gegeven omdat de hoofdvordering werd afgewezen) vóór het Hof te hernieuwen (Gent 12 april 1871, Pas. 1871, II, 326, Cass. fr. 20 mei 1878, D. P. I, 469; Lyon 11 janv. 1883, D. P. 1884, 2, 147); (Verder zonder belang.)

HOF VAN BEROEP TE GENT

Kamer van Inbeschuldigingstelling — 18 december 1956.

Voorzitter : M. Gerniers.

Raadsheren : M.M. De Groote en Soenens.

O.M. : M. Colpaert.

Strafvordering. — Vordering van het O.M. tot de onderzoeksrechter, strekkend tot het instellen van een onderzoek. — De onderzoeksrechter is verplicht direct aan de vordering van het O.M. gevolg te geven. — Zulks geldt ook in zake minderjarigen.

Volgens de klassieke normen van de strafrechtspleging wordt de strafvordering uitsluitend door de procureur des Konings uitgeoefend behoudens de door de wet uitdrukkelijk bepaalde uitzonderingen.

Wanneer het O.M. schriftelijke vorderingen richt tot de onderzoeksrechter, strekkende tot het instellen van een gerechtelijk onderzoek omtrent misdaden en wanbedrijven, die ter kennis van het O.M. komen, wordt het onderzoek op wettelijke wijze aan de onderzoeksrechter opgedragen; deze dient dan direct aan de vordering van het O.M. gevolg te geven.

De onderzoeksrechter heeft niet het geringste recht van beoordeling omtrent de gepastheid of de wettelijkheid van de publieke vordering en kan aldus de gevorderde informatie niet weigeren.

De vervolgingen ten laste van een minderjarige maken ongetwijfeld de uitoefening van de publieke vordering uit en zijn onderworpen aan de gemeenschappelijke principes van de strafprocedure. De onderzoeksrechter ontleent geenszins aan artikel 12, lid 2 van de wet van 15 mei 1912 de bevoegdheid om de gepastheid van de publieke vordering te beoordelen.

O.M. t/ X.

Vordering van de Procureur-Generaal.

De Procureur-generaal bij het Hof van Beroep te Gent;

Gezien de stukken der rechtspleging ten laste van :

Gezien het aanvankelijk proces-verbaal dd. 1 december 1956 van de Bijzondere Opsporingsbrigade der Rijkswacht te Ieper, waaruit blijkt :

— dat, volgens vertrouwelijke inlichtingen, de minderjarige, geboren op 8 augustus 1944, verdachte betrekkingen zou onderhouden met de minderjarige voornoemd;

— dat, volgens hun wederzijdse verklaringen, er op de openbare weg te Waasten, en op menigvuldige tijdstippen in het jaar 1956, zedeloze aanrakingen op de persoon van het meisje zouden gepleegd zijn door voormelde jongeling, die de feiten echter ten stelligste loochent;

Gezien de vordering dd. 2 december 1956 van de Procureur des Konings te Ieper, strekkende tot het

instellen van een gerechtelijk onderzoek ten laste van voornoemde uit hoofde van :

a) aanranding der eerbaarheid, zonder geweld noch bedreigingen op de persoon van een minderjarige, minder dan 16 jaar op het ogenblik der feiten (misdaad voorzien en omschreven door artt. 372, littera 1 en 374 van het Strafwetboek);

b) openbare zedenschennis in tegenwoordigheid van een minderjarige minder dan 16 jaar op het ogenblik der feiten (wanbedrijf voorzien en omschreven door artt. 385 S.W.B.);

Gezien het bevelschrift dd. 5 December 1956 uitgevaardigd door de onderzoeksrechter te Ieper waarbij voornoemde vordering van de Procureur des Konings wordt afgewezen op grond van de beschouwing dat, ingevolge art. 12 der wet van 15 Mei 1912 de onderzoeksrechter slechts aangesproken wordt in buitengewone omstandigheden en bij volstreekte noodzakelijkheid, en zulks ter zake niet het geval is;

Gezien het beroep of verzet tegen voornoemde beschikking ingesteld door de Procureur des Konings te Ieper bij akte dd. 6 december 1956;

Overwegende dat dit rechtsmiddel tijdig en in de wettelijke pleegvormen werd aangewend en derhalve als ontvankelijk voorkomt;

Dat het eveneens gegrond is;

Overwegende immers dat, volgens de klassieke normen der strafrechtspleging (artt. 22, 26 en 47 W.S.R.) de openbare vordering uitsluitend door de Procureur des Konings wordt uitgeoefend, behoudens de door de wet uitdrukkelijk bepaalde uitzonderingen;

Dat deze vordering door hem in beweging wordt gebracht, — hetzij bij wijze van rechtstreekse vervolging door de bevoegde repressieve rechtsmacht, en na eigenmachtige inzameling der bewijzen van het misdrijf, — hetzij bij wijze van schriftelijke vorderingen gericht tot de onderzoeksrechter en strekkende tot het instellen van een gerechtelijk onderzoek omtrent de misdaden en wanbedrijven die hem ter ore komen;

Dat in dit laatste geval de onderzoeksrechter op wettelijke wijze van de feiten wordt gevat en dadelijk op de vordering van de Procureur des Konings dient in te gaan;

Dat de onderzoeksrechter niet het minste beoordelingsrecht heeft omtrent de gepastheid of de wettelijkheid der publieke vordering en aldus de gevorderde informatie niet kan weigeren tenzij — en zulks is de enige wettelijke uitzondering — in het geval voorzien door art. 69 W.S.R. waar het gaat om zijn onbevoegdheid «ratione loci»; (Warlomont «L'action publique et l'action civile devant les tribunaux répressifs», n° 38 e.s.; Les Nouvelles «Proc. Pénale, T. I. en II, v° «L'Instruction, La Chambre du Conseil» nrs. 3, 31, 32 en 34; Marchal en Jaspas «Droit Criminel» nr. 2357; Faustin Hélie, T. II, n° 2076 e.s.);

Overwegende dat — benevens de beschouwing dat de kinderrechtbank behoort tot de categorie der beugelende rechtsmachten —, de vervolgingen ten laste van een minderjarige ongetwijfeld de uitoefening van de publieke vordering uitmaken en onderworpen zijn aan de gemeenschappelijke principes der strafprocedure; (Les Nouvelles, T. III «Le droit pénal des jeunes délinquants», n° 8); Velghe H. «Les Tribunaux pour enfants», n° 6 en 39; R.P.D.B., v° «Tribunaux pour enfants», n° 236; Verbr. 31-3-1913, Pas. I 162; Verbr. 31-3-1941, Pas. I 108; Verbr. 21-4-1941, Pas. I 150; Verbr. 18-3-1942, Pas. I 66; Kinderr. Brussel 8-7-1913, Pas. 1914, III 82; Kinderr. Beroep Brussel 237-1914, Pas. 1916 II 165);

Dat art. 64 der wet dd. 15 Mei 1912 trouwens uit-

drukkelijk voorziet dat «de bepalingen betreffende de vervolging in boetstrafelijke zaken van toepassing zijn op de rechtspleging bedoeld bij het IIe hoofdstuk van bedoelde wet, behalve de door haar voorziene afwijkingen»;

Overwegende dat art. 12 al. 2 van voornoemde wet weliswaar bepaalt «dat de onderzoeksrechter slechts aangesproken wordt in buitengewone omstandigheden en dit alleen bij volstreekte noodzakelijkheid»;

Dat de onderzoeksrechter daaruit, — ten onrechte —, zijn bevoegdheid heeft menen te kunnen putten om de gepastheid der publieke vordering te beoordelen;

Dat hij zich daarbij vermoedelijk liet misleiden door de voorschriften van art. 12 al. 3 waarbij bepaalde bevoegdheden van de raadkamer ten uitzonderlijken titel aan de onderzoeksrechter werden overgedragen;

Overwegende voorafgaandelijk dat bewust alinea 3 slechts de draagwijdte heeft — en kan hebben — die de wetgever eraan uitdrukkelijk verleent, en zich aldus beperkt tot de beschikkingen waarbij, op grond van de uitslag van het gerechtelijk onderzoek, de buitenvervolginstelling of de verwijzing naar de kinderrechtster wordt uitgesproken;

Dat voor het overige de raadkamer bevoegd blijft, zo o.m. tot het bevelen van een onderzoek aan het lichaam in de gevallen waar het misdrijf niet op heterdaad werd vastgesteld; (Les Nouvelles op. cit. nr. 27 en 102 Marchal en Jaspas, op. cit. nr. 1882-1888, R.P.D.B. op. cit. nr. 244);

Overwegende echter dat, ter zake, voornoemde beschouwingen van alle juridisch belang ontdaan zijn;

Dat de bepalingen van art. 12, al. 2, immers slechts van zuiver aanwijzenden aard zijn en enkel te beschouwen als een wens vanwege de wetgever, doch waardoor de ambtsbevoegdheid en de beoordelingsvrijheid van het O.M. geenszins wordt ingekrompen;

Dat zulks ontegensprekelijk blijkt uit de parlementaire debatten tijdens dewelke de toenmalige Minister van Justitie verklaarde «qu'il convenait de laisser au Parquet une large part d'appréciation (Pand. Belges v° Tribunaux pour enfants, n° 840);

«L'appréciation des cas de nécessité absolue et des circonstances exceptionnelles, — verklaart op zijn beurt Materne («La Charte de l'enfant, blz. 190, nr. 3), est laissée au pouvoir discrétionnaire du Parquet»; (zie ook: Velghe op. cit. blz. 96, nr. 48, R.P.D.B. op. cit. nr. 244; Les Nouvelles op. cit. nr. 25);

Overwegende tenslotte dat art. 12 al. 2 in al te vage bewoordingen werd opgesteld om te kunnen beschouwd worden als een «afwijking» in de zin van art. 64;

Dat alles wat niet uitdrukkelijk in de bijzondere wetgeving werd voorzien onderworpen blijft aan de algemene principes der strafrechtspleging;

Om deze redenen :

Gelet op de hierboven ingeroepen wetsbepalingen alsmede op artikelen 61, 217, 218, 228 van het Wetboek van Strafvordering en de wet dd. 15 Juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken;

Vordert,

Dat het aan het Hof, Kamer van Inbeschuldigingstelling, behage het beroep of verzet, op grond van onderhavige vordering, ontvankelijk en gegrond te verklaren, derhalve de bestreden beschikking te niet te doen en, opnieuw wijzende, vast te stellen en te verklaren dat de onderzoeksrechter op regelmatige en wettelijke wijze door de Procureur des Konings, gevorderd werd gerechtelijk onderzoek in te stellen.

Gedaan op het Parket generaal te Gent, op 15 december 1956. Vr. de Procureur-generaal, w.g. Colpaert.

Het Hof, gelet op de artt. 13 en 24 der wet van 15 juni 1935;

Verklaart het beroep of verzet, op grond van onderhavige vordering, ontvankelijk en gegrond; doet derhalve de bestreden beslissing teniet en, opnieuw wijzend, stelt vast en verklaart dat de onderzoeksrechter op regelmatige en wettelijke wijze door de procureur des Konings gevorderd werd gerechtelijk onderzoek in te stellen.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUGGE

2e Kamer — 17 juni 1957

Voorzitter : M. vanden Bussche.

Rechters : M. M. De Smet en de Clercq.

Advocaten : Mrs J. Vander Ghote en A. Heymans.

Arbeidsongeval. — Vergoeding bij een geringe arbeidsongeschiktheid.

De arbeidsongevalwet voert een forfaitaire vergoeding in voor de schade, die uit een arbeidsongeval voortvloeit.

Die vooraf bepaalde vergoeding is berekend naar de arbeidsongeschiktheid, die een gevolg is van het ongeval, en houdt uitsluitend rekening met deze arbeidsongeschiktheid.

De arbeidsongeschiktheid kan volledig zijn, zelfs miniem, zonder dat enige wettelijke minimum bepaalt, onder hetwelk de vergoeding zou uitgesloten zijn.

Iedere graad van arbeidsongeschiktheid dient te worden geschat en verrekend in de vergoeding.

Het is onverschillig of de arbeider zijn vroeger werk metterdaad heeft kunnen hervatten tegen dezelfde voorwaarden als vóór het ongeval.

N.V. De Vaderlandse t/ Soete.

Overwegende dat geïntimeerde op 19 Juli 1955 een arbeidsongeval heeft opgelopen;

dat hij op 19 september 1955 daardoor zekere werkonbekwaamheid heeft opgelopen, die beroepster vergoed heeft;

dat hij sinds 19 september 1955 een bestendige gedeeltelijke werkonbekwaamheid heeft die door de gerechtelijke deskundige op drie procent wordt vastgesteld;

dat beroepster als grief tegen het vonnis aanvoert dat de eerste rechter ten onrechte een vergoeding voor bestendige gedeeltelijke werkonbekwaamheid toekende, als wanneer deze arbeidsongeschiktheid zo gering is dat zij slechts theoretisch en niet in werkelijkheid de arbeidsbekwaamheid vermindert;

dat zij meent dat geïntimeerde in de toekomst dezelfde beroepsarbeid met dezelfde uitslag als vroeger zal kunnen verrichten;

dat de eerste rechter, ten onrechte, de vergoeding zou hebben toegekend omdat geïntimeerde door dezelfde beroepsarbeid enige bijkomende last en door het letsel nog soms enige pijn zou hebben te ondergaan dan wanneer pijn en smart in het forfaitaire vergoedingsstelsel van de wet niet afzonderlijk mogen vergoed worden;

dat zelfs, in ondergeschikte orde, de beroepster er toe besluit dat een nieuwe deskundige zou dienen aangesteld om na te gaan of er in werkelijkheid een vermindering van werkkraft is;

Overwegende dat de wet op de arbeidsongevallen een forfaitaire vergoeding invoert voor de schade die uit die ongevallen voortspuit;

dat die vooraf bepaalde vergoeding berekend is naar de arbeidsongeschiktheid die uit het ongeval volgt en uitsluitend met deze arbeidsongeschiktheid rekening houdt;

dat de arbeidsongeschiktheid volledig kan zijn, groot of klein, zelfs miniem zonder dat ergens een tekst van de wet een minimum voorziet waaronder de vergoeding zou uitgesloten zijn;

dat stellig niet alle letsels, zelfs blijvende letsels, enige arbeidsongeschiktheid voor gevolg hebben; dat de ontharing van hoofdhuid en de zuivere littekens zonder vernauwing cicatrix sine strictura, in de rechtsleer als klassieke voorbeelden worden aangehaald van letsels die voor geen vergoeding in aanmerking komen, omdat zij geen vermindering van de professionele bekwaamheid van de lichamelijke geschiktheid tot de arbeid medebrengen;

dat anderzijds ieder graad van werkonbekwaamheid dient geschat en verrekend in de vergoeding;

dat het onverschillig is of de aanlegger zijn vroeger werk metterdaad heeft kunnen hernemen tegen dezelfde voorwaarden als vóór het ongeval;

dat dit zelfs uiteraard zeer vaak gebeurt omwille van de praktische onmogelijkheid om in eenzelfde werkhuus aan werklieden die eenzelfde werk verrichten een verschillend loon te geven volgens kleinere verschillen van productiviteit;

dat vergoeding toch verschuldigd is telkens wanneer, ten gevolge van de letsels, de gevorderde arbeid een hogere inspanning vergt of vlugger vermoeidheid bijbrengt of indien het slachtoffer op de arbeidsmarkt in het algemeen een economische waarde heeft ingeboet of bij de aanwerving van werkkraften minder kansen heeft;

dat in zake de deskundige, in eerste aanleg aangeesteld, vaststelt dat een vingertop zeer pijnlijk is bij drukking, dat bepaalde gewrichten in de vingers beperkte flexibiliteit of volledige verstramming vertonen;

dat hij uit deze vaststelling tot het bestaan van een arbeidsongeschiktheid besluit en deze op drie procent schat;

Overwegende dat beroepster geen elementen in de behandeling bijbrengt die van aard zouden zijn om te laten aannemen dat de deskundige om het even welke wetenschappelijke vergissing zou hebben begaan, dat zijn vaststellingen afleidingen of besluiten zouden onjuist zijn;

dat het uit de beschrijving zelf der letsels duidelijk blijkt dat het hier niet gaat om zuiver anatomische laesies zonder weerslag op de functionele mogelijkheden;

dat, integendeel, de professionele capaciteit er duidelijk door aangetast is, al weze dit ook in uiterst kleine mate;

dat de deskundige die maat blijkbaar zeer juist op drie procent heeft geschat en de eerste rechter terecht heeft gewezen dat op die basis de forfaitaire vergoeding diende berekend;

dat het hoger beroep dus ongegrond is;

Om deze redenen :

De Rechtbank, zetelende in hoger beroep, alle andere besluiten als ongegrond verwerpend, wijzend op tegenspraak, aanvaardt het hoger beroep doch verklaart het ongegrond;

Wijst het derhalve af en bevestigt het beroepen vonnis in al zijn beschikkingen;

Verwijst beroeper tot de kosten van beide aanleggen.

NOOT: Vgl. o.a. Vredegerecht Antwerpen, 30 mei 1951, R. W. 1951-52, 571 en Rechtbank Leuven, 25 mei 1955, R.W. 1955-'56, 32.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE KORTRIJK

1e Kamer — 16 mei 1957

Voorzitter: M. De Necker.

Rechters: M. M. Moerenhout en Vande Vijver.

Advocaten: Mrs Demunck en Mathys.

Rijksmaatschappelijke Zekerheid. — Wanbetaling van bijdragen door de werkgever. — Keuze van de R.M.Z. tussen burgerlijke vordering en strafvordering. — De keuze van het ene alternatief doet het andere vervallen. — Verjaring. — Stuiting. — Het doen van een verplichte aangifte is geen stilzwijgende erkenning.

Uit artikel 12 van het wetsbesluit van 28 december 1944 blijkt, dat de R.M.Z. de keuze heeft tussen de burgerlijke vordering en de op haar klacht ingestelde strafvordering, maar de twee vorderingen kunnen niet tegelijkertijd worden ingesteld.

Zulks moet noodzakelijk worden afgeleid uit het feit, dat de strafrechter ambtshalve de werkgever tot betaling van de achterstallige verschuldigde bedragen moet veroordelen, hetgeen een samenlopende burgerlijke vordering met hetzelfde voorwerp uitsluit.

Eens de burgerlijke vordering ingesteld, heeft de R.M.Z. haar keuzerecht ten aanzien van de bepaalde opgevorderde bedragen uitgeput en kan dus naderhand geen klacht meer tegen de werkgever indienen op grond van dezelfde tekortkomingen, waarop de burgerlijke vordering steunde.

Naar luid van art. 2248 B.W. wordt de verjaring gestuit doordat de schuldenaar of de bezitter het recht erkent van hem, tegen wie de verjaring loopt.

De erkenning kan uitdrukkelijk of stilzwijgend zijn; de stilzwijgende erkenning moet voortspruiten uit vrijwillige daden of omstandigheden, die niet op een andere wijze dan de bekentenis kunnen worden verklaard. De verplichte aangifte door de werkgever heeft zulk karakter niet.

Candaele t/ R.M.Z.

Overwegende dat partij Candaele in beroep komt tegen een vonnis van de rechtbank van vrede van het kanton Menen, op 20 juni 1956 gewezen op tegenspraak, en waarbij de eis, betrek hebbende op de gevorderde bijdragen voor het eerste, tweede en derde kwartaal 1945, voor een bedrag van 6.648 fr. verjaard werd verklaard en huidige beroeper veroordeeld werd tot de betaling van de som van 15.026 fr., bedrag der bijdragen en van de som van 3.005 fr., bedrag der wettelijke bijslagen en tot wettelijke verwijsintresten aan 5 % per jaar op de vervallen bijdragen en bijslagen, tevens aan beroeper toelatende zich te kwijten van deze veroordelingen bij wijze van maandelijks

gedeeltelijke afkortingen van 3.000 fr. vanaf 15 juli 1956;

Overwegende dat geïntimeerde een incidenteel beroep instelt;

A. Betreft het hoofdzakelijk hoger beroep:

Overwegende dat beroeper beweert dat de burgerlijke rechter gevat van de vordering van de R.M.Z. in betaling van vervallen bijdragen en bijslagen, geen uitspraak meer mocht doen nopens de eis, daar, hangende de zaak vóór de burgerlijke rechter, de R.M.Z. klacht had ingediend tegen de werkgever en daardoor, op grond van art. 12 par. 2 al. 8 van de Besluitwet van 28 december 1944, gewijzigd door art. 2 B.W. van 6 september 1946, de burgerlijke rechter onbevoegd geworden was ten voordele van de strafrechter, gehouden ambtshalve de werkgever te veroordelen tot de betaling van de achterstallige bijdragen en bijslagen;

Overwegende dat geïntimeerde, R.M.Z. op 30 december 1948, een burgerlijke vordering instelde vóór de rechtbank van vrede van het kanton Menen, tegen Candaele, werkgever, in betaling van de achterstallige bijdragen en bijslagen door hem verschuldigd;

Overwegende dat toen de zaak nog hangende was vóór de burgerlijke rechter, geïntimeerde R.M.Z. op 4 maart 1949, klacht indiende bij de heer Procureur des Koning, jegens de werkgever, ter zake beroeper, om te Wevelgem, in de loop van de jaren 1945, 1946 en 1947, als werkgever, voor drie zijner werklieden de afhoudingen, overeenkomstig art. 3 gedaan hebbende, ze binnen de reglementaire termijnen en voorwaarden niet te hebben overgemaakt aan de R.M.Z.;

Overwegende dat beroeper uit dien hoofde vervolgd werd vóór de Politierechtbank te Menen, en bij vonnis dd. 23 december 1950, verwezen werd, tot een geldboete van drie maal 10 fr. en de kosten en opdracht gegeven werd aan partijen, over te gaan tot het vereist voorafgaandelijk onderzoek, ten einde het aan de R.M.Z. verschuldigd gebleven bedrag te bepalen;

Overwegende dat dezelfde rechtbank bij vonnis op tegenspraak dd. 26 mei 1951, de eis, strekkende tot de ambtshalve veroordeling van de beroeper, tot betaling van de achterstallige bijdragen, bijslagen en krozen, niet ontvankelijk heeft verklaard, om reden dat de burgerlijke rechter, van dezelfde eis reeds gevat was;

Dat dit vonnis in kracht van gewijsde gegaan is;

Overwegende dat beroeper beweert dat de burgerlijke rechter onbevoegd geworden zijnde, of minstens de kennis der zaak hem onttrokken zijnde, door de vordering vóór de strafrechter, dewelke ambtshalve moest uitspraak doen nopens de betaling der verschuldigde bijdragen en bijslagen, het ten onrechte is dat de eerste rechter vonnis geveld heeft nopens het toekennen der gevorderde bijdragen en bijslagen;

Overwegende dat artikel 12 B.W. van 28 december 1944-6 september 1946, voorziet, in geval van wanbetaling der bijdragen en bijslagen door de werkgever, ofwel de burgerlijke vordering vóór de rechtbank van vrede, ofwel de strafvordering, op aanklacht van de R.M.Z. of van de Minister moet worden ingesteld, bij welk laatste geval de strafrechter ambtshalve de werkgever veroordeelt tot betaling aan de R.M.Z. van de achterstallige bijdragen, alsook van de bijslagen en krozen;

Overwegende dat hieruit blijkt dat de R.M.Z. de keus heeft tussen de burgerlijke vordering en de strafvordering, ingesteld op haar aanklacht, maar dat zij niet terzelfdertijd de twee vorderingen kan laten instellen;

Dat dit noodzakelijk moet afgeleid worden uit het feit dat de strafrechter ambtshalve de werkgever tot betaling der achterstallige verschuldigde sommen veroordelen moet, hetgeen een samenlopende burgerlijke vordering, met hetzelfde voorwerp uitsluit;

Overwegende dat eens de burgerlijke vordering ingesteld, de R.M.Z. haar recht van optie betreffende die bepaalde opgevorderde bedragen uitgeput had, en dus geen klacht meer naderhand tegen de werkgever kon indienen, op grond van dezelfde tekortkomingen, waarop de burgerlijke vordering gesteund was;

Overwegende dat ter zake, de strafrechter de ingespanden vervolgingen als niet ontvankelijk had moeten aanzien, terwijl de burgerlijke rechter diende uitspraak te doen nopens de eis waarvan hij, de eerste, gevat geweest was;

Overwegende dus dat het met reden is dat de eerste rechter ter zake niet aangenomen heeft dat geïntimeerde vervallen was van alle recht, door het feit dat de strafrechter, beroeper niet ambtshalve veroordeeld heeft de verschuldigde sommen aan de R.M.Z. te betalen, maar integendeel oordeelde dat de burgerlijke rechter, eerst gevat van het geding, zijn rechtsmacht niet had uitgeput;

Overwegende dat het vonnis op dit punt hoeft bevestigd te worden;

B. Betreft het incidenteel beroep :

Overwegende dat naar luid van art. 12, lid 3 van de B.W. van 28 december 1944, de vorderingen van de R.M.Z. vóór de burgerlijke rechtsmachten met drie jaar verjaren;

Overwegende dat de eerste rechter geoordeeld heeft dat ten deze de vordering van de R.M.Z. betrek hebbende op de gevorderde bijdragen voor het eerste, tweede en derde kwartaal 1945, verjaard waren, daar de eis in betaling maar ingesteld werd bij dagvaarding van 30 december 1948;

Overwegende dat beroeper op incidenteel beroep, beweert dat de eerste rechter ten onrechte de gedeeltelijke verjaring heeft aanvaard, daar ter zake, de verjaring gestuit werd door de schuldbekenenis van geïntimeerde op incidenteel beroep;

Dat deze bekenenis zou bestaan in de door beroeper ondertekende aangiften;

Overwegende dat naar luid van art. 2248 BWB. de verjaring gestuit wordt doordat de schuldenaar of de bezitter het recht erkent van hem tegen wie de verjaring liep;

Overwegende dat de erkenning van het recht van diegene tegen wie de verjaring liep, uitdrukkelijk of stilzwijgend zijn kan;

Overwegende dat stilzwijgend, zij spruiten moet uit vrijwillige daden of omstandigheden die op een andere wijze dan de bekenenis, niet uitlegbaar zijn;

Overwegende dat de verplichtende aangifte zulk karakter niet heeft;

Dat dit geen vrije daad is, en deze ten andere beperkt blijft bij het aangeven der verplichte opgelegde gegevens; (zie in die zin bij gedwongen gedeeltelijke betaling, Luik : 23 maart 1881; Cloes et Bonjeau : T. XXX, blz. 674; De Page : Dr. Civ. T. VII, blz. 1079);

Overwegende dat de eerste rechter dus terecht de verjaring heeft aangenomen;

Om deze redenen,

De Rechtbank,

Alle verdere besluiten van de hand wijzende;

Verklaart het beroep en het incidenteel beroep ontvankelijk, doch ongegrond;

Bevestigt het bestreden vonnis in al zijn beschikkingen;

Verwijst beroeper in de kosten van het beroep.

CORRECTIONELE RECHTBANK TE LEUVEN

23 mei 1957.

Rechter : M. Rubbrecht.

Substituut Procureur des Konings : M. Convents.

Advocaat : Mr. F. Tielemans.

Strafrecht. — Uitoefening door een vreemdeling van een bediening zonder de vereiste machtiging. — Voortdurend misdrijf.

Het uitoefenen door een vreemdeling van een bediening waartoe de vereiste machtiging niet is verkregen, is een voortdurend misdrijf, dat gepleegd wordt zolang de betrokkene voortgaat deze bediening uit te oefenen.

Verstreken en Hassink.

Overwegende dat de verdachten ontslag van rechtsvervolging vragen omdat er bij vonnis op tegenspraak van deze Rechtbank d.d. 9 maart 1957 reeds over dezelfde telastelegging werd beslist en er geen beroep tegen dit vonnis werd ingesteld, zodat het op 25 maart 1957 definitief is geworden;

Overwegende dat het ingeroepen vonnis uitspraak deed over de vervolging ingesteld tegen :

1. Hassink Anna, thans tweede verdachte, aan wie telastegelegd was dat zij, te Aarschot in mei 1956, buiten de perken en voorwaarden van de haar gegeven toelating een bediening had uitgeoefend;

2. De Ceuster Maria, echtgenote van Verstreken Victor, die de eerste verdachte is, in de huidige vervolging, aan wie telastegelegd was dat zij door de vreemdelinge Hassink Anna, te Aarschot in mei 1956 een bediening had laten uitoefenen buiten de perken en voorwaarden van de verleende toelating;

Overwegende dat Verstreken Victor het tegenover zijn echtgenote uitgesproken vonnis niet als gewijsde kan inroepen, daar hij zelf geen partij in het eerste proces is geweest;

Overwegende dat Hassink Anna, die partij in het eerste proces is geweest, terecht het vonnis van 9 maart 1957 als gewijsde inroept;

Overwegende dat het uitoefenen van een bediening waartoe de vereiste machtiging niet werd verkregen inderdaad een voortdurend misdrijf is, dat gepleegd wordt zolang men voortgaat met deze bediening uit te oefenen; dat de processen-verbaal naar aanleiding waarvan thans vervolgd wordt niets anders bevatten dan een nieuwe vaststelling van het zelfde misdrijf waarover deze Rechtbank op 9 maart 1957 uitspraak heeft gedaan;

Overwegende dat het feit ten laste van de eerste verdachte gelegd bewezen is;

.....

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

11e Kamer. — 21 februari 1957.

Voorzitter : M. Wuyts.

Referendaris : M. Beckers.

Advocaten : Mrs Le Paige, Verhoeven en Van de Vijver.

Failissement. — Onder het faillissementsbeslag vallend gedeelte van het bediendensalaris van de gefailleerde. — Strekking van artikel 476 faillissementswet. — Vordering tot levensonderhoud van de vrouw van de gefailleerde in geval van echtscheidingsprocedure tussen de echtgenoten.

Op grond van de wet van 18 augustus 1887 mogen de schuldeisers in beslagnemen het gedeelte van het salaris van hun schuldenaar, dat 72.000 frank per jaar overtreft en 1/5 van het gedeelte tot 72.000 frank. Bij faillissement van de schuldenaar kan de curator als vertegenwoordiger van de schuldeisers beslag leggen op vorenbedoeld gedeelte.

Het feit, dat een echtscheidingsprocedure ahangig is tussen de gefailleerde en zijn echtgenote, gaat de schuldeisers niet aan en mag hun geen nadeel toebrengen.

Het in artikel 476 faillissementswet bedoelde hulp-geld heeft alleen ten doel in de uiterst noodzakelijke nooddrift van de gefailleerde en van zijn gezin te voorzien.

In geval van een echtscheidingsprocedure heeft de echtgenote van de gefailleerde een vordering tot levensonderhoud op twee gronden :

- 1) *op grond van artikel 268 B. W., dat haar toelaat een onderhoudsgeld te bekomen ten laste van de inkomsten van de gefailleerde, die niet door de curator worden beheerd. Deze vordering behoort tot de bevoegdheid van de burgerlijke rechtbank.*
- 2) *Op grond van artikel 476 faillissementwet, dat haar toelaat een onderhoudsgeld te bekomen ten laste van de door de curator beheerde goederen.*

Pockelé - Dekker t/ Pockelé en Mr Van de Vijvere q.q. (faillissement Pockelé) en Pockelé t/ Mr Van de Vijvere (faillissement Pockelé).

Aangezien beide zaken verknocht zijn en dienen samengevoegd te worden;

Aangezien de eis strekt een onderhoudsgeld door de Curator te doen toekennen aan de genaamde R. Pockele ten belope van 4.800 fr. en de eis ingeleid door Dame Dekker, echtgenote Pockelé R., eveneens een vordering instelt tegen haar echtgenoot en de Curator van de faling Pockelé R., tot toekenning aan haar van een onderhoudsgeld van 8.000 fr. per maand, ten behoeve van haar zelf en het kind uit de echt gesproten;

Aangezien beide eisen ontvankelijk zijn;

Aangezien de eis ongegrond is in hoofde van R. Pockelé;

Aangezien inderdaad tot tweemaal toe de Heer Voorzitter van de Rechtbank van Eerste Aanleg een onderhoudsgeld vastgesteld heeft dat door de genaamde R. Pockelé diende betaald te worden aan zijn echtgenote gedurende de echtscheiding;

Aangezien de vaststelling van het bedrag van dit onderhoudsgeld telkenmale gebeurd is in akkoord tussen partijen en namelijk door bevel van 21 juni 1955 het onderhoudsgeld vastgesteld werd op 10.000 fr. per maand en door bevel van 23-10-1956 herleid werd op 7.500 fr. + 500 fr. voor de betaling van achterstal;

Aangezien de genaamde R. Pockelé in faling verklaard werd bij vonnis der Rechtbank van Koophandel van Antwerpen van 4-10-1956 en bijgevolg de toestand veranderd is;

Aangezien inderdaad de gefaalde Pockelé gehuwd is onder het stelsel van gemeenschap van aanwinsten met Dame Dekker : dat beide echtelieden in een procedure van echtscheiding gewikkeld zijn en de gefaalde Pockelé bediende is bij de P.V.B.A. Inverbe, waar hij een loon geniet van 10.300 fr. per maand;

Aangezien de curator de inkomsten van de gefaalde Pockelé int en bijgevolg de som van 10.300 fr. per maand ontvangt, voor zover de gefaalde bediende blijft in dezelfde omstandigheden bij de P.V.B.A. Inverbe;

Aangezien de gefaalde R. Pockelé en de Curator akkoord zijn dat op grond der wet van 18 augustus 1887 de schuldeisers een beslag mogen nemen op het gedeelte van de wedde dat 72.000 fr. per jaar overtreft en 1/5 van het gedeelte tot 72.000 fr., hetzij in huidige geval dat de schuldeisers ter zake vertegenwoordigd door de Curator een beslag mogen leggen bij de gefaalde R. Pockelé van 5.500 fr. per maand;

Aangezien bijgevolg ter zake de gefaalde R. Pockelé op zijn wedde een bedrag mag behouden voor zichzelf en zijn gezin, dat ten hoogste 4.800 fr. mag bedragen;

Aangezien de omstandigheid dat de gefaalde R. Pockelé en zijn echtgenote in een echtscheiding gewikkeld zijn, de schuldeisers niet kan aanbelangen en zij daardoor geen enkel nadeel mogen ondervinden : dat inderdaad het faillissement een instelling is, dat ingericht is ten voordele van de schuldeisers en bijgevolg nooit hun rechten mag schaden;

Aangezien bijgevolg, zelfs in geval van faillissement de afhouding op het loon van de gefaalde R. Pockelé minstens 5.500 fr. moet bedragen in huidige geval, gezien het verdiende loon bij de P.V.B.A. Inverbe, som welke aan de curator toekomt, ten gunste van de schuldeisers komt;

Aangezien het bedrag van onderhoudsgeld dat door de Rechtbank van Koophandel kan toegekend worden niet beperkt is, doch dat artikel 476 der Wet op de faillissementen bepaalt dat de gefaalde een hulp-geld voor zijn onderhoud en dit zijner familie kan bekomen;

Aangezien dit hulp-geld nochtans enkel en alleen bedoeld is om in zijn uiterste noodzakelijke nooddrift te voorzien;

Aangezien in huidige geval er geen onderhoudsgeld dient toegekend te worden op basis van artikel 476 der Wet op het faillissement aan de gefaalde R. Pockelé, gezien inderdaad uit die bestanddelen ter zake voortspuit dat de gefaalde R. Pockelé over andere inkomsten beschikt, dan de hem toegekende wedde bij de Firma Inverbe en over voldoende middelen moet beschikken om in zijn levensonderhoud te voorzien;

Aangezien inderdaad van 1-7-1955 af de gefaalde R. Pockelé een wedde genoot bij de P.V.B.A. Inverbe van 10.300 fr. per maand en hij sindsdien en gedurende een tijdperk van 12 maanden op deze wedde de som van 10.000 fr. per maand betaald heeft aan zijn echtgenote, alzo slechts 300 fr. per maand voor hemzelf houdende op het door hem verdiende loon;

Aangezien uit deze omstandigheid niet anders kan dan afgeleid worden dat hij andere inkomsten heeft met dewelke hij in zijn onderhoud voorziet en in dat van zijn bijzit, zoals ten andere vastgesteld werd door het vonnis dat de echtscheiding heeft uitgesproken;

Aangezien desaan gaande bewezen is dat de gefaalde R. Pockelé in Dusseldorf een soortgelijke uitbating drijft zoals de « Papenkelder » te Antwerpen en hij ten andere deze twee zaken, zowel deze te Dusseldorf als

deze te Antwerpen beheert en regelmatig alle weken enkele dagen te Dusseldorf en te Antwerpen vertoeft : dat dit onvermijdelijk grote uitgaven meebrengt, dewelke door gefaalde R. Pockelé nooit zouden gedekt worden met de hem overblijvende 300 fr. per maand;

Aangezien bijgevolg het niet kan weerlegd worden dat de gefaalde Pockelé over andere inkomsten moet beschikken, inkomsten welke hem moeten toelaten te leven, zoals hij het doet;

Aangezien bijgevolg gefaalde Pockelé dient afgevoerd te worden van zijn eis, want ongegrond;

Aangezien voor wat Dame Dekker betreft, de eis door haar ingeleid, gegrond is, doch overdreven in zijn beloop;

Aangezien inderdaad het van rechtspraak is dat ter gelegenheid van een instantie van echtscheiding de vrouw van de gefaalde een onderhoudsgeld kan bekomen op twee verschillende basissen :

1. de vordering gesteund op artikel 476 van de Wet op het faillissement die haar toelaat een onderhoudsgeld te bekomen op de goederen beheerd door de curator;

2. de vordering gesteund op artikel 268 B.W., die haar toelaat een onderhoudsgeld te bekomen, ten laste van de inkomsten van de gefaalde, die niet door de curator beheerd zijn;

Aangezien de vordering in betaling van onderhoudsmiddelen (Secours Alimentaire) gesteund op art. 476 van de wet op het faillissement van de bevoegdheid is der Rechtbank van Koophandel en de vordering in betaling van voorschot op onderhoudskosten (Provision Alimentaire) gesteund op artikel 268 B.W. van de bevoegdheid is der Burgerlijke Rechtbank aan dewelke alleen toebehoort de regeling der voorschotten betreffende een procedure in echtscheiding (zie vonnis Burgerl. Rechtbank van Brussel van 25-11-1931, C.J. kol. 148);

Aangezien de gefaalde Pockelé door het vonnis van echtscheiding uitgesproken door de Rechtbank van Eerste Aanleg in datum van 18 december 1956, veroordeeld is geworden een onderhoudsgeld te betalen enkel en alleen voor het minderjarige kind uit het huwelijk gesproten ten bedrage van 2.300 fr. per maand;

Aangezien dit vonnis van echtscheiding uitgesproken is geworden ten laste van beide partijen, zowel ten laste van de vrouw als ten laste van Pockelé, ten gevolge van het feit dat beide partijen betraapt werden in overspel;

Aangezien bijgevolg Dame Dekker evenmin als de gefaalde Pockelé kan beweren dat zij zonder middelen van bestaan zou zijn en zeker en vast over andere gelden moet beschikken dan diegene welke zij aanwendt van de gefaalde Pockelé;

Aangezien het bijgevolg niet geraadzaam voorkomt een onderhoudsgeld toe te kennen aan Dame Dekker ten persoonlijke titel en voor haar eigen onderhoudsmiddelen op grond van artikel 476 van de Wet op de faillissementen;

Aangezien ten andere na de echtscheiding de verdeling van de gemeenschap zal moeten plaats grijpen en de onderhoudskosten aan Dame Dekker toegekend op grond van art. 268 B.W., een voorschot uitmaken op haar deel in de gemeenschap tot beloop daarvan : dat zij desaan gaande, indien zij meent een vordering te hebben tegenover de curator, na vereffening en deling der gemeenschap, zij kan vorderen opgenomen te worden in het passief der faling doch niet op grond van art. 476 de uitbetaling van haar inschuld in het faillissement kan vragen, hetgeen ter zake er praktisch zou op neerkomen indien de huidige vordering van Dame Dekker zou ingewilligd worden en gezien

haar andere bronnen van inkomsten (zie Cass. 7-1-1860, Pas. 1860, I, 38);

Aangezien nochtans de toestand van het kind dient in overweging genomen te worden en op basis van artikel 476 der Wet op de faillissementen de genaamde Pockelé kan veroordeeld worden, een onderhoudsgeld te betalen ten behoeve van het kind;

Aangezien inderdaad de opneming alleen van het kind in een pensioonaat reeds meer dan 2.300 fr. bedraagt en daarbij dienen gerekend te worden de andere bijkomende kosten van kleding en algemeen onderhoud en welzijn van het kind;

Aangezien het alsdan wenselijk voorkomt de overblijvende som van 4.800 fr. — 2.300 = 1.500 fr. toe te kennen aan Dame Dekker als onderhoudsgeld voor het kind alleen, vermits door het vonnis der Burgerlijke Rechtbank van Antwerpen van 18-12-1956 de hoede van het kind toevertrouwd werd aan Dame Dekker;

Aangezien bijgevolg de som van 1.500 fr. toegekend wordt aan Dame Dekker niet als onderhoudsgeld voor haarzelf doch uitsluitend als onderhoudsmiddel voor het kind alleen;

Om deze redenen :

De Rechtbank, maakt melding van de toepassing van artikel 2 van de Wet van 15 juni 1935;

Alle andere of tegenstrijdige besluiten verwerpende;

Voegt de zaken, ingeschreven onder nummers 73.270 en 73.275 van de algemene rol, samen want verknocht;

Machtigt Dame Dekker om in rechte te treden;

Verklaart de eis ingeleid door partij R. Pockelé ongegrond en wijst hem ervan af;

Verklaart de eis ingeleid door partij Dame Dekker gegrond voor zover hij strekt tot het bekomen van een onderhoudsmiddel ten behoeve van het kind uit de echt gesproten en waarvan de hoede aan Dame Dekker toevertrouwd werd door vonnis der Burgerlijke Rechtbank van 18-12-1956;

Veroordeelt bijgevolg verweerder R. Pockelé te betalen aan Dame Dekker de som van 1.500 fr. ten titel van onderhoudsmiddel voor het kind;

Verklaart het vonnis gemeen aan de Curator, Meester L. J. Van de Vijver;

Wijst Dame Dekker af van haar eis voor zover hij strekt tot het toekennen van een onderhoudsmiddel te haren persoonlijke behoefte en gunste;

Veroordeelt partij R. Pockelé tot de kosten des gedings;

Verklaart het vonnis uitvoerbaar niettegenstaande beroep en zonder zekerheidstelling.

POLITIERECHTER TE NEERPELT

10 mei 1957.

Rechter : M. Roelandts.

Advocaat : Mr F. Willems (Hasselt).

Wegverkeer. — Verplichtingen van de bestuurder van een motorrijtuig en van een voetganger.

De bestuurder van een motorrijtuig moet steeds de eventuele aanwezigheid van een voetganger op de rijweg voorzien, daar deze zich in bepaalde gevallen op de rijbaan mag bewegen zonder verplichting van licht te zijn voorzien.

De voetganger begaat een grove fout, zo hij de rijbaan volgt, wanneer een trottoir, verhoogde berm, gelijkgrondse berm of rijwielpad voorhanden is.

De bestuurder van een motorrijtuig moet zijn

snelheid zodanig regelen, dat hij steeds de voetgangers op tijd kan ontwaren om ze dan ook te kunnen ontwijken; hij dient dienvolgens zijn snelheid aan te passen aan het lichtend vermogen van zijn lichten.

Het feit, dat een weggebruiker zich naar de reglementaire voorschriften heeft gedragen, belet niet, dat hij aansprakelijk kan zijn wegens schending door hem van de op ieder weggebruiker rustende verplichting tot voorzichtigheid.

O.M. t/Severens en Schoemans.

Gezien het verzendingsbevel van de Raadkamer der Rechtbank van eerste aanleg te Hasselt, dd. 25 januari 1957;

Gezien het ter zake opgesteld proces-verbaal; gehoord de voorgebrachte getuige; de burgerlijke partij in haar eis, strekkende tot het bekomen ener schadevergoeding van 9.274 fr., met de vergoedende intresten, de gerechtelijke intresten en de kosten; gehoord het Openbaar Ministerie in zijn samenvatting en in zijn besluiten; gehoord de beklaagden in hun beweringen en verweermiddelen, de eerste bijgestaan door Mter Fritz Willems, voornoemd;

Overwegende dat de rechtspraak aanvaardt dat een bestuurder de gebeurlijke aanwezigheid van een voetganger op de rijbaan steeds dient te voorzien, daar deze in bepaalde gevallen op de rijbaan mag gaan, zonder gedwongen te zijn voorzien te zijn van licht; (Van Roye « Le Code de la Circulation » Nr 1119);

Overwegende dat de voetganger een zware fout begaat zo hij de rijbaan volgt, wanneer er een trottoir, verhoogde berm, gelijkgrondse berm of rijwielpad voorhanden is;

Overwegende dat de bestuurder van een voertuig zijn snelheid zodanig moet regelen dat hij steeds de voetgangers op tijd kan ontwaren, om ze dan ook te kunnen ontwijken; dat hij dienvolgens zijn snelheid dient aan te passen aan het gezichtsveld van zijn lichten;

Overwegende dat : « alors même qu'il serait constant que le piéton aurait méconnu les dispositions du Code

de la route et ne suivant pas l'accotement, pareille infraction ne suffirait pas pour établir que la dite victime (piéton) constituait nécessairement un obstacle imprévisible pour le conducteur » (Cas. 22-6-1953, Pas. 1953 - I - 847);

Overwegende dat het feit dat een weggebruiker zich naar de reglementsvoorschriften heeft gedragen, niet belet dat hij aansprakelijk kan zijn wegens schending door hem van de op iedere weggebruiker rustende verplichting tot voorzichtigheid, (Cas. 7-1-1954, R.W. 26-9-1954, Kol. 78-80); dat de voorranghebbende weggebruiker niet ontslagen is, noch van de verplichting de door de omstandigheden vereiste voorzichtigheidsmaatregelen te treffen, noch van het eerbiedigen der wettelijke beschikkingen betreffende de snelheid; (Cas. 8-10-1956, Pas. 1957 - I - 107); dat bovendien « la circonstance qu'un accident du roulage ne se fût pas produit si la victime n'avait pas commis une faute, n'exclut pas la culpabilité de celui qui a, lui aussi, commis une faute génératrice de l'accident » (Cas. 26-9-1955, Pas. 1956 - I - 50 en 12-3-1956, Pas. 1956 I - 730);

Overwegende dat de eerste betichte 's nachts zijn snelheid, in casu, niet geregeld heeft naar het lichtend vermogen van zijn lichten; dat hij bovendien zelf toegeeft aan een snelheid van 25 à 30 km per uur gereden te hebben, dan wanneer hij — volgens zijn eigen beweringen — slechts twee meter voor zich kon zien om reden van de mist; dat hij derhalve onvoorzichtig heeft gereden en zijn snelheid niet geregeld heeft naar het zicht; dat er, in casu, eveneens geen sprake kan zijn van een onvoorzienbare hindernis; dat eerste betichte dienvolgens, voor de helft verantwoordelijk dient gesteld voor dit ongeval en zulks spijs het feit dat de voetganger — tweede betichte — de verhoogde berm welke op 70 à 80 cm breedte begaanbaar was, niet volgde, hetgeen hij nochtans verplicht was te doen, maar integendeel onrechtmatig op 0,80 cm. van de rechterborduur op de rijbaan ging; dat deze laatste daarenboven de onvoorzichtigheid beging het achteropkomend verkeer, dat reglementair uiterst rechts moet rijden, de rug toe te keren; dat uit dit alles voortvloeit dat tweede betichte, in casu, eveneens voor de helft schuld heeft in deze aanrijding;

.....

BEKNOPT OVERZICHT VAN DE RECHTSPRAAK VAN DE RAAD VAN STATE

Weerstand.

Luidens artikel 4 van het koninklijk besluit van 20 oktober 1953, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 22 oktober 1954 betreffende de Controle- en Herzieningscommissies voor gewapende weerstanders, wordt de belanghebbende tenminste twintig dagen vóór de datum van de terechtzitting bij een ter post aangekende brief opgeroepen; luidens artikel 18 van hetzelfde koninklijk besluit wordt het volledig dossier van de zaak vijftien dagen vóór de datum, waarop de zaak zal worden opgeroepen, neergelegd ter griffie van de Herzieningscommissie, waar de belanghebbenden er kennis mogen van nemen.

De Herzieningscommissie, die een beslissing neemt zonder verzoekster te hebben opgeroepen nadat haar dossier was aangevuld, overtreedt artikelen 4 en 18 van het koninklijk besluit van 20 oktober 1953.

Vernietiging.

(Ferrie t/ Minister van Landsverdediging.)
IIIe kamer — 27 september 1957.
Zetel : HH. Devaux, Somerhausen, De Bock.
Auditoraat : de Hr Remion.
Advokaat : Mr Deslaeve.

Vergoedingspensioen.

De bevoegdheid van de commissies van eerste aanleg en van de commissies van beroep ten aanzien van een verzoek tot herziening, is bepaald in artikel 40 van de gecoördineerde wetten; uit het laatste lid van § 5 van artikel 45 van de gecoördineerde wetten blijkt niet, dat die bevoegdheid ruimer is wanneer het verzoek tot herziening door de Staat is ingediend ingevolge een opmerking van het Rekenhof.

De opmerkingen van dit Hof, wanneer zij op een dwaling betrekking hebben of een nieuw element aanbrengen, in de betekenis die artikel 40 aan beide gevallen geeft, stellen voor de Staat het beroep open zoals bepaald in het laatste lid van § 5 van artikel 45.

De Staat, wanneer hij de opmerking van het Rekenhof alleen inroept om van een bevoegde commissie te verkrijgen, dat zij op een definitief geregeld rechtspunt zou terugkomen, gaat de perken van het beroep tot herziening te buiten en dient een verzoek in dat niet ontvankelijk is.

Verwerping.

(Minister van Financiën t/ Hauten en Mercier.)

VIe kamer — 10 oktober 1957.

Zetel : HH. Vauthier, Declaire, Coyette.

Auditoraat : de Hr Haesaert.

Advokaat : Mr S. Wolff.

Vergoedingspensioenen.

Artikel 43 van de gecoördineerde wetten op de vergoedingspensioenen verleent aan de commissie het recht de pensioenen, ingeval van vergissing, op dezelfde datum als de aangevallen beslissing te laten ingaan onder de enige voorwaarde dat zij zulk een beslissing moeten verantwoorden.

Die bepalingen gelden voor alle vergoedingspensioenen, waar zij ook mogen op steunen.

De commissie van beroep, die beslist dat zij, zelfs al ging het om een vergissing, van dit recht weigert gebruik te maken, blijft binnen de perken van haar bevoegdheid en past de wet juist toe.

Verwerping.

(Huysecom t/ Minister van Financiën.)

VIe kamer — 16 oktober 1957.

Zetel : HH. Vauthier, Moreau, Coyette.

Auditoraat : de Hr Haesaert.

Advokaten : Mr M. Regibeaue en Mr Stella Wolff.

Weerstand

Het koninklijk besluit van 20 oktober 1953 betreffende de Controle- en Herzieningscommissie voor gewapende weerstanders regelt de rechtspleging volgens welke een gewapend weerstander als zodanig kan worden erkend; de commissies voor vergoedingspensioenen zijn niet bevoegd om deze hoedanigheid toe te kennen; zij dienen alleen maar na te gaan of diegenen die op grond van de hoedanigheid van gewapend weerstander een vergoedingspensioen wensen te ontvangen, de stukken overleggen, afgegeven door de overheden of commissies die bevoegd zijn om te verklaren dat aan de vereisten is voldaan.

De commissie van beroep, die vaststelt dat noch het bewijs van de erkenning, noch dat van de inschrijving bij de groepering Geheim Leger was geleverd, terzake van de toepassing van artikel 2, a, van de wet, blijft binnen de grenzen van haar beoordelingsbevoegdheid.

Wanneer noch uit de bewoordingen van de pensioen-aanvraag noch uit de feitelijke gegevens blijkt, dat het overlijden uitsluitend te wijten was aan de hoedanigheid van gewapend weerstander en dat de pensioen-aanvraag uitsluitend onder de toepassing van artikel 2, a, van de gecoördineerde wetten viel, heeft de commissie van beroep tot plicht de aanvraag te onderzoeken met het oog op een eventuele toepassing van artikel 2, f, volgens hetwelk het voordeel van de wet geldt voor alle burgerlijke personen die bewijzen lichamelijke schade geleden te hebben ingevolge hun deelneming aan het verzet tegen de vijand of ingevolge

mishandelingen welke de vijand hen wegens hun vaderlandse houding heeft doen ondergaan.

De commissie van beroep, door enkel na te gaan of artikel 2, a, diende te worden toegepast, zonder rekening te houden met een eventuele toepassing van artikel 2, f, past de gecoördineerde wetten verkeerd toe.

Vernietiging.

(Delcominette, weduwe Henin t/ Minister van Financiën.)

VIe kamer — 17 oktober 1957.

Zetel : HH. Vauthier, Declaire, Coyette.

Auditoraat : de Hr Haesaert.

Advokaten : Mr Smolders en Mr Stella Wolff.

Onderwijs.

Luidens artikel 1 van de wet van 27 juli 1955, richt de Staat bewaarschoolonderwijs en lager onderwijs in, waar daaraan de behoefte bestaat.

Noch uit de tekst van artikel 1, noch uit de parlementaire voorbereiding blijkt dat het initiatief van de Staat op gebied van het Rijkslager onderwijs beperkt is door de wijze waarop de gemeente haar verplichtingen inzake lager onderwijs nakomt, wanneer hierdoor aan de bestaande behoefte niet is voldaan.

De uitvoerende macht oordeelt souverain over deze behoefte.

Verwerping.

(Gemeente Lanaken t/

1. Minister van Openbaar Onderwijs

2. Minister van Openb. Werken en van Wederopbouw.)

IVe kamer — 29 oktober 1957.

Zetel : HH. Vranckx, Mast, Buch.

Auditoraat : de Hr A. Vander Stichele.

Advokaat : Mr Houtekier.

Militievergoedingen.

Overtreedt artikel 23, littera b, van het koninklijk besluit van 12 oktober 1951, en is onregelmatig samengesteld de commissie waarin de vrederechter, die als lid in de commissie zitting heeft gehad, niet de vrederechter is van de verblijfplaats van de aanvrager of, bij diens ontstentenis, een bijgevoegd vrederechter of een plaatsvervangend vrederechter van hetzelfde rechtsgebied.

Vernietiging.

(Ghekiere t/ Minister van Binnenlandse Zaken.)

VIe kamer — 31 oktober 1957.

Zetel : HH. Vauthier, Declaire, Coyette.

Auditoraat : de Hr Dumont.

Belastingen.

De bij artikel 7 van de wet van 27 juli 1953 ingestelde procedure is een buitengewone procedure voor de herziening van de in dat artikel bedoelde belastingen; volgens deze procedure, moet de Minister zelf, om de gewone middelen van bezwaar en beroep opnieuw open te stellen, nogmaals de aanslagen onderzoeken die definitief geworden zijn « wegens het verstrijken van de reclamatietermijnen of ingevolge een beslissing van de directeur, eventueel bekrachtigd door een rechterlijke beslissing, waarbij een bezwaarschrift wordt afgewezen omdat het niet werd ingediend overeenkomstig een wettelijke regel, met inbegrip van een regel betreffende de verjaring ».

Volgens de memorie van toelichting bij de wet van

27 juli 1953 (Parl. Document, Kamer, zitting 1952-1953, n° 277, blz. 11), is de in artikel 7 van deze wet bepaalde procedure ingesteld tot regeling van sommige ongelukkige of zelfs tragische gevallen, om sommige belastingplichtigen, die hebben nagelaten het bewijs over te leggen dat hun activa niet van belastbare inkomsten voortkomen, in de gelegenheid te stellen dat bewijs over te leggen; noch het doel noch de tekst van de wet wettigt een onderscheid tussen het geval waarin het bezwaarschrift in zijn geheel en het geval waarin het gedeeltelijk is verworpen.

De wet waar zij de formule gebruikt: «waarbij een bezwaarschrift wordt afgewezen omdat het niet werd ingediend overeenkomstig een wettelijke regel, met inbegrip van een regel betreffende de verjaring», eist niet dat de directeur het verzoekschrift uitdrukkelijk niet ontvankelijk heeft verklaard; zij gebruikt een ruimere formule, die het geval van ontbrekende of ontoereikende motivering dekt, een formule die juist bedoeld is om de nalatigheid of de onwetendheid van de bezaarindieners omtrent «de mogelijkheden die de wet hun biedt om hun bezit te verantwoorden, goed te maken»; deze ruime interpretatie is des te meer verantwoord, daar de Minister geen uitspraak doet over de grond van de betrokken rechten; de Minister, om dus een verzoek tot ontheffing van rechtsverval zonder meer te verwerpen, kan niet volstaan met de vaststelling dat de directeur over de grond uitspraak heeft gedaan, hij moet nagaan of het eerste bezwaarschrift werkelijk naar eis van de wet was gemotiveerd zodat de directeur met kennis van zaken heeft kunnen oordelen, vooral dan over het element waarvan de belastingplichtige in zijn verzoek tot ontheffing van rechtsverval betoogt dat het het inkomstenvermoeden omkeert.

De Minister, die zijn beslissing motiveert, zonder nader onderzoek van de inhoud en de middelen van verzoekers eerste bezwaarschrift en van de punten waarover de directeur ten gronde uitspraak had gedaan, miskent de draagwijdte van een der voorwaarden voor de ontvankelijkheid van het verzoek tot ontheffing van rechtsverval, en past artikel 7 van de wet van 27 juli 1953 op een beperkende wijze toe, welke de wet niet kent. Deshalve gaat hij zijn bevoegdheid te buiten.

Vernietiging.

(Houtart t/ Minister van Financiën.)

VI° kamer — 6 november 1957.

Zetel: HH. Vauthier, Moureau, Coyette.

Auditoraat: de Hr Huberlant.

Advokaten: HH. Devèze, P. Coppens, Van Leynseele.

Marcel MARINOVER.

Vlaamse Juristen,

abonneert U

op het

Rechtskundig Weekblad

BIBLIOGRAPHIE

Nederland

- Adam L.* — Drie staten werden geboren (Soedan, Marokko, Tunisië). — Leiden, Universitaire Pers Leiden.
- Blom A.* — Algemene inleiding tot het belastingrecht. — Amsterdam, FED.
- Fockema Andreae S.* — Een mensenleven in Nederland. Driekwart eeuw ontwikkeling van openbaar bestuur, onderwijs en onderneming. — Alphen aan den Rijn, N. Samsom.
- Frielink A.* — De doelmatigheid van de administratieve arbeid. Openbare les. — Purmerend, J. Muusses.
- Hattum W. van.* — But for the grace of God, there goes John Bradford. — Deventer, Æ. E. Kluwer.
- Heering A.* — Eenheid en verscheidenheid der sociale uitkeringsregelingen. — Arnhem, Van Loghum Slaterus.
- Hellema H.* — Fiscale problemen bij de groei van de onderneming. — Amsterdam, FED.
- Hensbergen H. van en J. Koudijs.* — Bechouwingen over openbare financiën en aanverwante onderwerpen. — Alphen aan den Rijn, N. Samsom.
- Kamphuisen P. en F. Duynstee.* — Contactvrijheid. — Utrecht, Het Spectrum.
- Kerkhoven C.* — De grondslagen der loontechniek. 4e druk. — Alphen aan den Rijn, N. Samsom.
- Kooiman D.* — De Armenwet en de begraafwet. 3e druk. — Alphen aan den Rijn, N. Samsom.
- Lange.* — De gevangenisstraf. — Assen, Van Gorcum en Comp.
- Pitlo - Van Rooijen W.* — Woorden om Justitia. Spreekwoorden en uitdrukkingen aan het recht ontleend. — Amsterdam, J. M. Meulenhoff.
- Rapport*, Tweede, van de commissie ter bestudering van de latente aanspraken van de fiscus en van de contribuabele. — Alphen aan Rijn, N. Samsom.
- Schilmeyer J.* — Rijdt veilig. — Bussum, Moussault.
- Soest C. van en A. Meering.* — Leidraad bij de belastingstudie. — Arnhem, S. Gouda Quint Brouwer en Zoon.
- Ven F. van der.* — Sociale grondrechten. — Utrecht, Het Spectrum.
- Versteegh Th.* — Overzicht van privaatrechtelijke uitspraken van de Hoge Raad. — 's-Gravenhage, A. Jongbloed en Zoon.
- Visser Tj.* — Grensgebied van recht en onrecht: belastingtarieven. Rede. — Amsterdam, FED.
- Waesberghe Th. van, L. van Kats en J. van Broekhuizen.* — De wegenverkeerswetgeving. — Dokkum, Schaafsma en Brouwer.
- Wiersma D.* — Gronden van misdaad. Inaug. rede. — Haarlem, H. D. Tjeenk Willink en Zoon.
- Wolff P. de en Anna C. Hissink.* — Openbare vermaken en publiek te Amsterdam. — Assen, Van Gorcum en Comp.

Zwitserland

- Amonn K.* — Der Eigenverbrauch in der eidgenössischen Warenumsatzsteuer. — Bern, Stämpfli, 1957.
- Bailloz P. A.* — Die Zollbelastung der Einfuhr. — Winterthur, Kelle, 1957.
- Bühler O. C.* — Das Postulat der Besteuerung der öffentlichen Unternehmungen der Kantone und Gemeinden durch den Bund. — Zürich, Juris-Verlag, 1957.

- Hess L.* — Die Klageänderung im zürcherischen Zivilprozess. — Winterthur, Kelle, 1957.
- Hindeling A.* — Die reformatorische Verwaltungsgewerkschaftsbewegung. — Winterthur, Schellenberg, 1957.
- Kobelt K.* — Der adäquate Kausalzusammenhang und der Umfang der Schadendeckung in der privaten Feuerversicherung. — Bern, Stämpfli, 1957.
- Samad Hamed A.* — Das Prinzip der Gewaltenteilung und die Beaufsichtigung der Regierung durch das Parlament allgemein dargestellt, unter Berücksichtigung der Verfassungen Englands, der Vereinigten Staaten von Nordamerika und der Schweiz. — Bern, Stämpfli, 1957.

Duitsland.

- Hahn P.* — Das Gesetz über die Deutsche Bundesbank vom 26. Juli 1957. — Bonn, Stollfus, 1957.
- Hausen H. v., H. v. d. Heide und W. v. d. Heide.* — Landesbeschaffungsgesetz. — München, Kommunal-schriften-Verl. Jehle, 1957.
- Hentig H. von.* — Zur Psychologie der Einzeldelikte. 3. — Tübingen, Mohr (Siebeck), 1957.
- Mutze O. und Fr. Uecker.* — Die Einrichtung der Steuerpraxis. — Ludwighafen a. Th., Verl. f. Wirtschafts- und Steuerrecht, Kiehl, 1957.
- Radbruch G.* — Der Mensch im Recht. — Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht, 1957.
- Siebrecht V.* — Die Vorschriften über Arbeitsvermittlung und Arbeitsmarktpolitik einschliesslich Berufsberatung, Berufsförderung, Arbeitsbeschaffung und verwandter Sachgebiete. — Stuttgart, Forkel, 1957.
- Sichtermann S.* — Bankgeheimnis und Bankauskunft. — Frankfurt/Main, Knapp, 1957.
- Siebert W.* — Rechtstellung und Haftung des technischen Überwachungs-Vereine im Kraftfahrzeugprüfungs-wesen. — Heidelberg, Verl. Ges. Recht u. Wirtschaft, 1957.

BALIELEVEN

Jonge Balie te Mechelen

De Jonge Balie te Mechelen hield op zaterdag 11 januari 1958 haar jaarlijkse plechtige zitting.

Op al de Conferenties en Jonge Balies van het land beschikt zij over een benijdenswaardig voorrecht: zij kan zulks doen in een historisch Gerechtsgebouw en ze beschikt daarvoor over de zaal welke eertijds de Troonzaal van Margaretha van Oostenrijk was.

Even voor 17 uur wordt de zitting voor geopend verklaard door de voorzitter van de Jonge Balie, Mr Lucien Van Den Eede.

Aan zijn linkerhand zit Mr Henri Nobels, Stafhouder van de Balie te Mechelen, met naast hem Mrs Julien Tas en Jozef Verhavert, leden van het Bureel, terwijl aan zijn rechterhand Professor Mr Jan De Meyer, de voordrachtgever, gezeten is.

In de zaal worden veel Magistraten, zo van de zetel als van het Parket, opgemerkt, waaronder de heer Marcel Croonen, voorzitter van de Rechtbank te Mechelen, en de heer R. Verheyden, procureur des Konings.

Onder de Magistraten wordt ook opgemerkt: de heer Charles Van Hal, voorzitter van de Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen.

Het hoeft niet gezegd dat talrijke advocaten aanwezig waren. Onder hen werd vooral de aanwezigheid opgemerkt van Mr Norbert Biltris, Stafhouder van de Balie te Antwerpen, en Mr Charles Boelens, Oud-Stafhouder van dezelfde Balie en oud-voorzitter van het Verbond der Belgische Advocaten.

Dit laatste Verbond, evenals talrijke zustersconferenties uit Antwerpen en Brussel en andere steden van het land, was eveneens vertegenwoordigd.

Onder de andere personaliteiten wensen we terloops aan te stippen: de heer Henri Tricot, arrondissements-commissaris te Mechelen; de heer Alfons Verbist, oud-minister; de heer Van Hamme, burgemeester van Duffel en volksvertegenwoordiger; de senatoren Neefs en Muyldermans, alsmede andere politieke en militaire personaliteiten.

In zijn toespraak verwelkomt de voorzitter de aanwezigen en dankt inzonderheid de voorzitter van de Rechtbank, die tezelfdertijd de gastheer en de eerste gast van de Jonge Balie is.

Daarna stelt hij de spreker, Professor Mr Jan De Meyer, voor.

Zulks valt aan de voorzitter zeer gemakkelijk, wijl de voordrachtgever zijn stage te Mechelen heeft gedaan, een tiental jaren geleden, en eenieder in Mechelen sindsdien met veel sympathie zijn snelle opgang heeft gevolgd.

Hierop wordt hem het woord verleend.

De spreker zal het in zijn voordracht hebben over het verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap.

Vooraf kan de spreker evenwel aan de bekoring niet weerstaan, om te herinneren aan de jaren, welke hij zelf te Mechelen doorbracht, wanneer hij er zijn stage aan de Balie deed en zijn eerste praktische juridische vorming kreeg. Niet zonder ontroering herinnert hij inzonderheid aan de jaren, welke hij onder de leiding van de huidige Stafhouder als stagiaire in diens kantoor en in het Gerechtsgebouw mocht werkzaam zijn.

Vooraleer de inhoud van het Verdrag, dat door een wet van 2 december 1957 in ons land werd goedgekeurd, te bespreken, herinnert de spreker aan de samenkomst van de staatshoofden in Messina, jaren geleden, waar het Verdrag werd ontworpen. Hij toont aan dat vele punten, die toen in het vooruitzicht werden gesteld, uiteindelijk in het Verdrag niet weerhouden zijn, zoals de éénmaking van de verkeersmiddelen, spoorwegen, waterwegen, wegen te land, en zo meer.

De bij het Verdrag opgerichte gemeenschap heeft tot taak, door het instellen van een gemeenschappelijke macht en door het geleidelijk nader tot elkander brengen van het economisch beleid van de lid-staten, de harmonische ontwikkeling van de economische activiteit binnen de gehele Gemeenschap te bevorderen, en also een gestadige en evenwichtige expansie, een grotere stabiliteit, een toenemende verbetering van de levensstandaard en een nauwere betrekking tussen de in de Gemeenschap verenigde staten te bereiken.

Met het oog hierop wordt het vrije verkeer van goederen, van personen, diensten en kapitaal beoogd. Het vrije verkeer van goederen zal worden verwezenlijkt door een Douane-Unie, die geleidelijk tot het afschaffen van douanerechten tussen de lid-staten zal komen. De afschaffing geschiedt trapsgewijze, over een periode van minstens twaalf jaar, die gebeurlijk tot vijftien jaar kan verlengd worden. Van nu af worden kwantitatieve invoerbeperkingen en alle maatregelen van gelijke werking verboden. Overgangsgeregelen en geleidelijke aanpassing zijn ook hier voorzien.

Wat het vrije verkeer van personen, diensten en kapitaal betreft, voorziet het Verdrag dat het uiterlijk aan het einde van de overgangperiode tot stand zal worden gebracht. Het houdt de afschaffing in van elke discriminatie op grond van de nationaliteit tussen de werknemers der lid-staten, wat betreft de werkgelegenheid, de beloning en de overige arbeidsvoorwaarden.

Breedvoering weidt de spreker uit over het beleid van de Gemeenschap, inzonderheid het economisch beleid en de sociale politiek van dezelfde. De instellingen die voorzien zijn om dit beleid op zich te nemen zijn : de Vergadering, de Raad, de Commissie, het Hof van Justitie.

De vergadering bestaat uit 142 afgevaardigden van de verschillende parlementen der leden-staten. Hiervan worden er aangewezen door :

België	14
Duitsland	36
Frankrijk	36
Italië	36
Luxemburg	6
Nederland	14

De Raad bestaat uit zeventien ministers, van wie er worden aangewezen door :

België	2
Duitsland	4
Frankrijk	4
Italië	4
Luxemburg	1
Nederland	2

De leden van de Commissie worden door de regeringen der lid-staten in onderlinge overeenstemming benoemd. Hun mandaat duurt vier jaar en ze zijn herbenoembaar.

Het Hof van Justitie bestaat uit zeven rechters en wordt bijgestaan door twee advocaten-generaal. De rechters en de advocaten-generaal worden gekozen uit de personen die alle waarborgen voor onafhankelijkheid bieden en aan alle gestelde eisen voldoen, om in hun onderscheiden landen de hoogste rechterlijke ambten te bekleden.

Aan de investeringsbank en de financiële bepalingen van het Verdrag, die de toepassing en uitvoering van het Verdrag moeten mogelijk maken, weidt de spreker eveneens enkele beschouwingen.

De spreker beëindigt zijn met veel aandacht en belangstelling gevolgde voordracht, door een overtuiging en geestdriftige geloofsbelijdenis in de toekomst van Europa.

Zeër warme en lange toejuichingen begroeten de merkwaardige voordracht.

Mr Henri Nobels, Stafhouder van de Balie, is dan ook de tolk van al de aanwezigen, wanneer hij de spreker bedankt. Hij doet het met een rechtmatige trots, wanneer hij wijst op de schitterende loopbaan van zijn gewezen stagiaire.

Na de woorden van de Stafhouder verklaart de voorzitter de vergadering voor geheven en nodigt al de aanwezigen uit op de receptie, die na de plechtige

zitting wordt gehouden in de Bibliotheek van de Magistraten.

Het werd een zeer gulle ontvangst, zoals de Balie te Mechelen daar het geheim van bezit.

Nog lange tijd werd er in gezelligheid doorgebracht.
E. O.

TIJDSCHRIFTEN

Arresten en Adviezen van de Raad van State, oktober 1957 :

Rechtspraak.

Tijdschrift voor Notarissen, n° 12, december 1957 :

W. Delva : Wisseloplossingen voor wie willen huwen met een contract van scheiding van goederen met gemeenschap van aanwinsten.

Tijdschrift voor sociaal recht en van de Arbeids-rechten, n° 8, 1957 :

Inhoudstafel.

Nederlands Juristenblad, afl. 2, 11 januari 1958 :

Prof. Mr G. E. Langemeijer : De toekomst van artikel 204 B. W. Het kan nog eenvoudiger ! — Mr A. H. Trijbits : De uitvoerbaarheid van het vonnis van faillietverklaring. — Mr D. G. Korthout van der Sluis : Splitsing Ermelo en Nunspeet.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-ambt en Registratie, n° 4520, 11 januari 1958 :

L. F. Veugeleers : De fictie van artikel 13 Successiewet 1956 (II. slot). — Mr K. N. Korteweg : Overzicht der Nederlandse Rechtspraak, Zakenrecht (II).

Recueil général de l'enregistrement et du notariat, janvier 1958 :

Privilège du vendeur d'objets mobiliers. — Loi du 29 juillet 1957.

Revue de l'administration et droit administratif de la Belgique, 1e livr., 1958 :

M. Vauthier : Urbanisme. — Voirie et constructions.

Recueil Dalloz, 1er cahier, 8 janvier 1958 :

Pierre Mimin : Prépotence du jury (nouvelles réflexions sur le projet de Code de procédure pénale).

VLAAMSE JURISTEN,

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"